

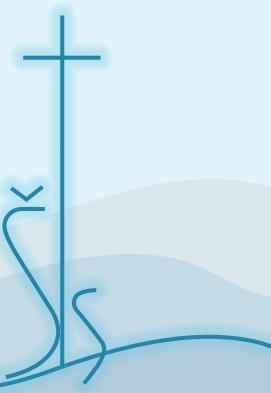

God. 2017./XLVII.

Br. 3/186

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevaka – Split, Lovret

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevaka – Split, Lovret

God. 2017./XLVII.

Br. 3/186

Sadržaj

Riječ uredništva.....	3
Riječ provincialne predstojnice	5

IZ GENERALATA

Obavijest o izboru nove Vrhovne uprave.....	6
---	---

IZ PROVINCIJALATA

Sa sjednica Provincijalne uprave.....	9
Mjesečne duhovne obnove i odgojno-obrazovni sastanci.....	10
Godišnji raspored sestara.....	11
Tražite najprije Kraljevstvo Božje	17
Trajni odgoj – seminari 2017.....	20
Duhovne vježbe 2018.....	21
Članice provincijskih vijeća 2017.....	22
Obavijesti	23

ZBIVANJA I OSVRTI

Redoviti vrhovni kapitul Družbe.....	25
Zajedništvo, suodgovornost i suradnja	25
Ljubav nas Kristova obuzima.....	25
Družba pred izazovima današnjeg svijeta.....	26
Od postulature do svečanih jubileja.....	27
Uvođenje u redovnički život	27
Riječ provincialne predstojnice prigodom ulaska u novicijat i postulaturu	28
Blagoslovljen Bog koji mi molitvu ne odbi	29
Što Gospodin nama piše	29

Propovijed biskupa Slobodana Štambuka.....	30
Stopama svetog Franje	32
S. Adriana Galić primila misijski križ.....	33
U Rimu.....	35
Imotska krajina u okrilju Gospe od Anđela.....	36
Svetkovina Preobraženja Gospodinova u Sigurati.....	37
Život skriven u Bogu	38
Sveti Franjo sa susjedima i prijateljima.....	39
Iz riznice života sestara jubilantkinja.....	39
S. Rozarija Ana Župić.....	39
S. Verena Matuša Masnić.....	42
S. Zdravka Anda Marić.....	43

JEKA IZ AFRIKE

Dani što ih učini Gospodin	46
----------------------------------	----

NAŠI POKOJNICI

Sestre naše Družbe	48
Rodbina sestara	48
Zahvala.....	48

PRILOZI

Poruka pape Franje za Svjetski misijski dan 2017.....	49
---	----

Riječ uredništva

Ulazeći u novu radnu godinu sigurno smo se već na dužnostima i radnim mjestima susrele sa zahtjevnošću novih izazova i zadaća. Njima nasuprot stoje izazovi i zadaće zajednica u kojima jesmo i nužno je (iz)moliti *mudrost odozgor* da nam kroz svakodnevne zadatosti ne promakne ono *jedino potrebno*.

Sadržaj života koji se ogleda u ovom broju *Odjeka* donosi kao i obično tek isječke iz zbiljnosti koju živimo. Čitat ćemo o redovničkim slavlјima, hodočašćima, presjeku glavnih događanja u Provinciji. Sjećanja na prijeđeni životni i redovnički put osvijetlit će nam *riznicu života sestara jubilantkinja* i upoznati nas s iskušenjima koja su ustrajno, unatoč svemu, otvarala vrata zahvalnosti i na kraju svega vodila radosti življenja.

Okosnica mjesecnih duhovnih obnova predviđenih za ovu godinu sadržana je u *traženju Kraljevstva Božjega* – prije svega!

Kolikogod nam je za dublje poniranje, donošenje važnih odluka i preuzimanja odgovornosti potrebno povlačenje u osamu, uplovljavanje i pristajanje u *mirnoj luci*, sjetimo se povremeno da se mirovanjem malo postiže. Koji put upravo izloženost na pučini vodi k odlučnosti autentičnog življenja.

Vaše sestre iz uredništva

Pjesma stvorenja, fra Petar Perica Vidić

Riječ provincialne predstojnice

Nakon što smo obnovile svoje tjelesne i duhovne snage, u cikličkoj izmjeni radnog dijela godine i godišnjeg odmora, nalazimo se, drage sestre, na novom početku. Premda je on samo jedan u nizu, nadam se da ova zbiljnost novosti može u nama pobuditi želju i učvrstiti odluku realnijeg sagledavanja osobne i zajedničke stvarnosti, potaknuti nas na zauzetije traženje kraljevstva Božjeg živeći redovničko poslanje u svijetu.

Bez obzira u kojoj se životnoj dobi nalazile uvijek je pravo vrijeme da iznova, poput svetoga

Franje, stanemo pred Raspetoga i iskreno tražimo rasvjetljenje kako bismo mogle spoznati i vršiti njegovu *svetu i istinsku volju*. I on je, Franjo, u molitvi dobio odgovor za svoj život: „Popravi moju kuću koja se, kako vidiš, ruši“. Ruševne i obnove potrebne kuće možemo prepoznati u brojnim segmentima svoga života: u nutritini, u duhovnosti, narušenim odnosima, problemima vezanima uz užu i širu zajednicu..., na koncu i na kući svijeta koji vapi za obnovom i obnoviteljima. Možemo li mi u svojoj sredini biti te obnoviteljice? Zašto ne. Ako se najprije iznutra obnavljamo moći ćemo svoj poziv vjerodostojno svjedočiti i poslanje autentično živjeti.

autentično živjeti. Poticaja na razini zajednice uvijek imamo. Željela bih da ih osobito nađemo u seminaru o *Lectio divina* kao i na mjesečnim sastancima, duhovnim obnovama i duhovnim vježbama kroz razradu teme Provincijskoga plana za ovu godinu *Tražite najprije kraljevstvo Božje*. Neka na našim susretima oživi izmjena iskustava, posvešćivanje mentaliteta koji nam je mijenjati i poticanje na dobro koje nam je utjeloviti.

Zamolimo li Gospodina iskreno da rasvjetli *tmine našeg srca* vjerujem da će nam pokazati gdje su pukotine kroz koje se u nas i u kuću Božju uvlači sve što je s Njim nespojivo. Dat će nam, sestre, znati što nam je činiti. Zadatak nam se može učiniti preteškim no, po Franjinu primjeru, ne oklijevajmo, djelujmo.

Čestitam vam svetkovinu svetoga Franje uz želju da nam ova godina bude godina obnove zapuštenog i ruševnog po onoj Svečevalj, uvijek primjenjivoj „Počnimo služiti Bogu, jer smo dosada jedva nešto ili malo napredovali.“

O svetkovini svetoga Franje, 2017.

s. Andrea Nazlić, *provincialna predstojnica*

IZ GENERALATA

Prot. n. 2303/2017

Grottaferrata, 26. srpnja 2017.

Predmet: **Obavijest o izboru nove Vrhovne uprave**

Provincijalnim upravama

Svim sestrama Družbe

Drage sestre!

Na 15. redovitom vrhovnom kapitulu, slavljenom od 3. do 20. srpnja 2017. godine u Duhovnom centru sestara franjevaka misionarka Djeteta Isusa u Asizu - Sveta Marija Andeoska, dana 18. srpnja izabrana je nova Vrhovna uprava naše Družbe za sljedećih šest godina:

- s. M. Klara Šimunović, vrhovna predstojnica (Splitska provincija)
- s. M. Vida Tomažić, vrhovna zamjenica (Mariborska provincija)
- s. M. Lidija Glavaš, vrhovna savjetnica (Mostarska provincija)
- s. M. Gregoria Susnik, vrhovna savjetnica (Argentinsko-urugvajska provincija)
- s. M. Jimene Alviani, vrhovna savjetnica (Lemontska provincija, SAD).

Ostanimo sjedinjene u molitvi pune pouzdanja da će Gospodin svojom providnošću i nadalje voditi našu Družbu.

Sve vas srdačno pozdravljam želeći vam *milost, milosrđe i mir od Boga Oca i Krista Isusa, Gospodina našega* (2 Tim 1,2)!

s. M. Klara Šimunović
vrhovna predstojnica

Prot. n. 329c/2017

Grottaferrata, 14. rujna 2017.

Svim sestrama Družbe

Drage sestre!

Obraćam vam se na početku ponovnog preuzimanja službe. Sve vas najsrdačnije pozdravljam i svakoj osobno želim *milost i mir od Boga Oca našega i Gospodina Isusa Krista* (Ef 1,2)!

Osobno i u ime sestara iz Vrhovnoga vijeća, nas koje smo povjerenu nam službu obnašale posljednjih šest godina, najiskrenije vam zahvaljujem na svekolikim izrazima sestrinske blizine, potpore i suradnje. Vaša molitvena pratnja, a osobito nebrojena prinošenja boli i patnje starijih i nemoćnih sestara, u nas je uvijek ulijevala ohrabrenje i snagu za nesebično služenje Družbi. Svjesne smo da smo neko dobro propustile učiniti i da nismo uvijek odgovorile na vaša opravdana očekivanja. Vjerujem da ćemo za propuste, u vama, sestrama, susresti oprštanje i milosrdnu ljubav.

Za 15. redoviti vrhovni kapitol intenzivno smo se zajedno pripremale. Hvala vam što ste i vi svojim aktivnim sudjelovanjem u pripremi dale svoj vrijedan doprinos. Za vrijeme pripreme i osobito tijekom slavlja Kapitula u Asizu osjećale smo snagu vaše molitve. Kapitol smo slavile u vedrom franjevačkom ozračju, usredočujući svoj pogled na Krista i sv. Franju. Obogaćivala nas je svekolika naša raznolikost, koja je obuhvaćala i uprisutnjivala rasprostranjenost Družbe. Plodnom radu uvelike je pridonosila i činjenica da smo se nalazile u blizini Porcijunkule, mjesta koje je sv. Franjo ljubio „više negoli ostala mjesta na svijetu“ (1Bon, II 8) i gdje je on zajedno sa svojom braćom tražio i razlučivao volju Božju za svoju zajednicu. Biti na tom *svetom tlu* bila je milosna prigoda za svaku od nas.

Tema Kapitula *Ljubav nas Kristova obuzima* (2 Kor 5,14) je razrađena i u bitnim crtama sažeta u Zaključnom dokumentu, koji će svima nama, zajedno s odlukama i preporukama Kapitula, biti smjerokaz života u vremenu koje je pred nama. U iskustvu Kristove bezuvjetne ljubavi prema svakoj od nas i prema našoj Družbi, prepoznale smo snagu duhovne plodnosti i poticaje na poslanje. U Dokumentu je na osobit načina izražen poticaj da se vratimo *bitnom* u našem redovničkom životu, kako bi ljubav Kristova doista bila pokretačka snaga našega postojanja i svega našega apostolskog djelovanja.

Ovih će dana, ako Bog da, u generalnu kuću pristići sve novoizabrane članice Vrhovnog vijeća te ćemo započeti naš zajednički život i rad. Svjesne smo da je pred nama veliki zadatak: izbliza pratiti život Družbe i usmjeravati njezino poslanje u sadašnjem povijesnom trenutku. U srcu nosim sigurnost ustrajne molitve svih sestara diljem naših zajednica te da ćemo se

sve zajedno podržavati i poticati na vjerno služenje Kristu, našoj Družbi i svima kojima nas Gospodin šalje. Nadam se da će svaka od nas, vođena i potaknuta *Božjom ljubavlju razlivenom u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan* (usp. Rim 5,5), vjerno izvršavati poslanje koje joj je povjereno.

Služimo, drage sestre, Gospodinu radosno i ponizna srca. On će nas tako voditi u našim odlukama i pokazivati nam put kojim nam je ići, kako bismo Njegovu ljubav i milosrđe koje besplatno primamo znale drugima nesebično darivati. Neka nam Gospodin u tome pomogne!

s. M. Klara Šimunović
vrhovna predstojnica

IZ PROVINCIJALATA

Sa sjednica Provincijalne uprave

Split, 22. srpnja 2017.

Razmotreni su dopisi Vrhovne uprave vezani uz 15. redoviti vrhovni kapitol; obnovljeni dokument *Smjernice za upravljanje materijalnim dobrima* te kanonsko zatvaranje podružnice u Omišu.

Prihvaćene su teme mjesičnih duhovnih obnova i odgojno-obrazovnih sastanaka za godinu 2017./18. pod naslovom *Tražite najprije kraljevstvo Božje* koje su sukladno Provincijskom planu razradile članice Provincijskog vijeća za duhovnost.

Sagledana su tekuća pitanja u Misiji u DR Kongu.

Razmotrene su i povoljno riješene molbe: kandidatkinje Ande Crnjac za ulazak u postulaturu, postulantkinje Vlatke Katkić za ulazak u novicijat te s. Dragice Karlić za polaganje doživotnih zavjeta.

Zaključen je godišnji raspored sestara.

Provincijalna je ekonomu izvjestila o tijeku radova na obnovi samostana u Trpnju, samostana i dječjeg vrtića u Zagrebu te uređenju dvorišta našeg dječjeg vrtića u Zadru.

Split, 30. kolovoza 2017.

S. Lidija Bernardica Matijević imenovana je odgojiteljicom postulantkinja.

Imenovane su članice provincijskih vijeća i voditeljice sekcija.

Na temelju zapisnika Misijskog vijeća od 16. kolovoza 2017. godine razmotreno je stanje u Misiji u DR Kongu. Između ostalog: obnova zavjeta, početak novicijata, polaganje prvih zavjeta, početak postulature te početak intenzivne priprave za polaganje doživotnih zavjeta. Povoljno je riješena molba s. Brigitte Nsimire Machumu za obnovu privremenih zavjeta.

Split, 24. rujna 2017.

Razmotrena je okružnica vrhovne predstojnice upućena svim sestrama Družbe na početku ponovnog preuzimanja službe.

Učinjen je osvrt na zbivanja u Provinciji od prethodne sjednice Provincijalne uprave: ulazak u novicijat i postulaturu; duhovna priprava i proslava jubileja redovničkoga života; priprava za polaganje doživotnih zavjeta i slavlje zavjeta; održavanje seminara o Lectio Divina.

Razmotrene su i povoljno riješene usmene molbe pojedinih sestara.

Odlučeno je da sastanak Provincijalne uprave s kućnim predstojnicama bude se 2. prosinca 2017. godine.

s. Karolina Bašić, *provincijalna tajnica*

Br. 183/2017.

Split, 26. srpnja 2017.

Svim sestrama Provincije

Predmet: **Mjesečne duhovne obnove i odgojno-obrazovni sastanci**

Drage sestre!

Sukladno Provincijskom planu *Poslane svijetu*, članice provincijskog Vijeća za duhovnost razradile su teme mjesečnih duhovnih obnova i odgojno-obrazovnih sastanaka za 2017./18. godinu pod naslovom *Tražite najprije kraljevstvo Božje*. Teme su nadahnute biblijskim tekstovima te izvadcima iz franjevačke duhovnosti i baštine naše Družbe.

Kraljevstvo Božje ne podrazumijeva mirovanje, nije nešto statično u smislu da je *pronađeno* i da više ništa ne treba poduzimati. Naprotiv, onaj tko ga je pronašao, sve više mu se otvara i shvaća da je to tajna koju treba usvajati, u koju treba uranjati i neprestance dopuštati da ga preobražava. Onoliko koliko smo zahvaćene stvarnošću i dinamikom tog otajstva, toliko ćemo današnjem svijetu dati doprinos u novosti života prema Evanđelju.

Dostavljajući teme mjesečnih duhovnih obnova i odgojno-obrazovnih sastanaka, svakoj od nas želim ustrajnost i žar u traženju i naviještanju kraljevstva Božjega kako bi Krist doista bio Kralj naših duša i srdaca.

U našem traženju kraljevstva Božjega neka nam sv. Franjo bude uzor.

s. Andrea Nazlić, *provincijalna predstojnica*

Br. 184/2017.

Split, 26. srpnja 2017.

Svim sestrama Provincije

Predmet: Godišnji raspored sestara

Drage sestre!

Dostavljam vam raspored sestara za 2017./2018. godinu koji je donesen na sjednicama Provincijalne uprave od 15. do 17. lipnja te 22. srpnja 2017. godine.

Budući da broj sestara kao i radna sposobnost u Provinciji opada, odlučile smo se na zatvaranje redovničke zajednice u franjevačkom samostanu u Omišu, Put Skalica 16, te dvaju radnih mjeseta: jednoga u župi Sv. Ante Padovanskog i OŠ Smiljevac u Zadru, i drugoga, nadamo se privremeno, u samostanu franjevaca trećoredaca u Zagrebu, Jandrićeva 21.

Zahvaljujem kućnim predstojnicama koje su do sada obnašale službu vođenja zajednica kao i onima koje su tu važnu službu prihvatile. Hvala sestrama koje su pokazale spremnost u prihvaćanju premještaja i preuzimanju novih radnih mjeseta. Njima i svim sestrama koje se neumorno trude oko osobne izgradnje i izgradnje našeg zajedništva, želim obilje Božjeg blagoslova u predanom služenju Bogu i bližnjemu.

Ujedno molim sve sestre koje su premještene da na novom radnom mjestu budu do 1. rujna ove godine. Za dan primopredaje kućnih predstojnica dogоворит ćу se sa dotičnim sestrama.

Bog, izvor svakog dobra, bio sa svima nama!

s. Andrea Nazlić, *provincijalna predstojnica*

Školske sestre franjevke Krista Kralja Provincija Presvetog Srca Isusova - Split

Raspored sestara za radnu godinu 2017./2018.

Provinsijalna uprava:

- s. M. Andrea Nazlić, provincijalna predstojnica
- s. M. Tamara Bota, zamjenica provincijalne predstojnice
- s. M. Željka Čeko, savjetnica
- s. M. Sanja Stojić, savjetnica
- s. M. Senka Jenjić, savjetnica

Pomoćne službe:

- s. M. Karolina Bašić, provincijalna tajnica
- s. M. Senka Jenjić, provincijalna ekonoma
- s. M. Mislava Prkić, povjerenica sestara u Misiji u DR Kongu

Odgojiteljice:

- s. M. Karolina Bašić, odgojiteljica novakinja i postulantkinja
- s. M. Željka Čeko, odgojiteljica sestara s privremenim zavjetima
- s. M. Lidija Bernardica Matijević, odgojiteljica kandidatkinja

u DR Kongu

- s. M. Samuela Šimunović, odgojiteljica novakinja, postulantkinja i juniorka
- s. M. Françoise Balibuno Ciza, odgojiteljica kandidatkinja

1. 21000 SPLIT, Lovretska 9, provincijalno središte

- tel. 021/ 319 660; faks 021/ 319 358- provincijalat
- tel. 021/ 319 805 - provinc. tajništvo
- tel. 021/ 319 355 - ekonomat
- tel. 021/ 319 366 - samostan
- tel./faks 021/ 319 806 - kućna predstojnica
- e-mail: skolske-sestre-franjevke@st.htnet.hr
splitska.provincija@ssfcr.org
skype: skolskesestreLovret

- s. M. Ljiljana Todorić, kućna predstojnica
 s. M. Matilda Čarić
 s. M. Serafika Balajić
 s. M. Aleksija Sardelić
 s. M. Teofila Mastelić
 s. M. Irena Zorica
 s. M. Branimira Čarić
 s. M. Ladislava Šentija
 s. M. Bernardica Jenjić
 s. M. Elizabeta Župić
 s. M. Esterina Žaknić
 s. M. Laurencija Mravak
 s. M. Zdravka Marić
 s. M. Virginija Župić
 s. M. Zorana Penić
 s. M. Nazarija Koljanin
 s. M. Judita Čovo
 s. M. Lucija Lagator
 s. M. Aleksija Marušić
 s. M. Ljubomira Kustura
 s. M. Branka Barun
 s. M. Vida Hrsto
 s. M. Darija Bota
 s. M. Edita Šolić
 s. M. Danijela Bilić
 s. M. Fabijana Balajić
 s. M. Anizija Šućur
 s. M. Ema Damjanović
 s. M. Roza Totić
 s. M. Dominika Grgat
 s. M. Nedjeljka Milanović-Litre
 s. M. Ljerka Bilobrk
 s. M. Karolina Bašić
 s. M. Smiljana Runje
 s. M. Maristela Bašić
 s. M. Mirta Vranjković
 s. M. Izabela Tojčić
 s. M. Karmen Knezović
 s. M. Većenega Dovranić
 s. M. Mirja Tabak
 s. M. Davorka Knezović
 s. M. Animira Jurić
 s. M. Jozefa Lučić
 s. M. Rahela Tojčić
 s. M. Milka Čotić
 s. M. Lidija Čotić
 s. M. Senka Jenjić
 s. M. Tamara Bota
 s. M. Tabita Protrka
 s. M. Rebeka Anić
 s. M. Stela Mijić
 s. M. Marija Petra Vučemilo
 s. M. Ivona Baković
 s. M. Marija Perpetua Kaša
 s. M. Anita Perkušić
 s. M. Andrea Nazlić
 s. M. Martina Aračić
 s. M. Lidija Bernardica Matijević
 s. M. Nada Dolić
 s. Marina Fuštar
 s. Marija Matanović
- 2. 21260 IMOTSKI, Fra Stj. Vrljića 20**
 tel. 021/ 841 115
 s. M. Terezina Bašić, predstojnica
 s. M. Karla Brečić
 s. M. Konzolata Glibotić
 s. M. Dobroslava Vranjković
 s. M. Sofija Vuković
 s. M. Jasna Kasalo
 s. M. Matija Drmić
 s. M. Antonela Malenica
- 3. 22300 KNIN, Zvonimirova 47**
 tel. 022/ 662 200
 s. M. Ilinka Lovrić, predstojnica
 s. M. Venancija Džimbeg
 s. M. Valentina Žeravica
 s. M. Marija Ivana Oltran
- 4. 4. 20240 TRPANJ, Andričići 1**
 tel. 020/ 743 539
 s. M. Celestina Masnić, predstojnica
 s. M. Borislava Kovač
 s. M. Tihoslava Bilokapić
 s. M. Sidonija Radić
 s. M. Mladenka Matić
- 5. 10000 ZAGREB, Vrbanićeva 35**
 tel. 01/ 46 600 30
 s. M. Mirna Puljiz, predstojnica
 s. M. Eugenija Bešlić
 s. M. Željka Čeko

6. 23000 ZADAR, M. Klaića 11

tel. 023/ 350 037

s. M. Božidara Kottek, predstojnica
 s. M. Leonita Tabak
 s. M. Milena Gelo

7. 21000 SPLIT, Trg G. Bulata 3

tel. 021/ 340-190

s. M. Zorislava Radić, predstojnica
 s. M. Vinka Čovo
 s. M. Mira Kamber
 s. M. Ivana Džimbeg
 s. M. Agneza Masnić

8. 20000 DUBROVNIK**Od Sigurate 13**

tel. 020/ 321 467

faks 020/ 321 135

s. M. Marislava Samardžić, predstojnica
 s. M. Franka Babić
 s. M. Sebastijana Stanić
 s. M. Mara Pervan
 s. M. Marta Škorić

9. 23250 PAG, Leopolda Dorkića 4

tel. 023/ 611 332

s. M. Krescencija Domazet, predstojnica
 s. M. Anka Cvitković
 s. Dragica Karlić

10. 10000 ZAGREB, Jordanovac 55

tel. 01/ 2339 440 - centrala

tel./faks 01/ 2339 430 - kućna predst.

tel./faks 01/ 2339 388 - dj. vrtić

e-mail: ss.franjevke@zg.htnet.hr
 dv-jordanovac@zg.htnet.hr

s. M. Jozefina Ćosić, predstojnica

s. M. Egidija Vučemilo

s. M. Beata Milas

s. M. Stjepanka Vučemilo

s. M. Vitomira Damjanović

s. M. Ivanka Mravak

s. M. Tatjana Labrović

s. M. Andrijana Marušić

s. M. Paulina Kurtović

s. M. Bernarda Župić

s. M. Emanuela Ercegovac

s. M. Hedviga Bandić

s. M. Gertruda Džimbeg

s. M. Damira Gelo

s. M. Marina Gelo

s. M. Zvjezdana Bajan

s. M. Ljubica Bilobrk

s. M. Ljiljanka Marić

s. M. Mariangela Todorić

s. M. Melanija Vojković

s. M. Ana Jukić

s. M. Sanja Stojić

s. M. Jelena Lončar

s. M. Luca Petrović

s. M. Diana Dolić

s. M. Helena Rašić

11. 85625 GLONN, Rotterstr. 10

tel. 0049/ 8093/ 90 90 80

s. M. Lujza Plavša, predstojnica

s. M. Silvana Klapež

s. M. Nada Masnić

s. M. Vesna Lapenda

12. 21230 SINJ, 126. brigade HV 3

tel. 021/ 821 271

s. M. Mladena Runje, predstojnica

s. M. Ksenija Balajić

s. M. Trpimira Penić

s. M. Vitalija Križan

s. M. Marija Jelena Mijić

s. M. Vjera Gulić

s. M. Leonka Bošnjak Čovo

s. M. Natanaela Radinović

13. 21215 KAŠTEL LUKŠIĆ**Uz sv. Ivana 8**

tel. 021/ 227 292

dj. vrtić tel. 494 658; faks 494 657

e-mail: djvrticjordanovac@optinet.hr

s. M. Davorina Jurić, predstojnica

s. M. Vendelina Mijić

s. M. Dragutina Krolo

s. M. Ambrozija Čaleta

s. M. Marijana Rimac

s. M. Kruna Plazonić

s. M. Blagoslava Lončar

s. M. Lucija Bilokapić

14. 60325 FRANKFURT / M

Rüsterstr. 5

tel. 0049/69/ 97 206 955

s. M. Pavlimira Šimunović, predstojnica

s. M. Filipa Smoljo

s. M. Magdalena Višić

s. M. Marie-Louise Kaswera

s. M. Emilienne Nankafu

s. Brigitte Nsimire Machumu

s. Anny Furaha Kalumire

15. 23000 ZADAR

Trg Gospe Loretske 10

tel. 023/ 309 900 - centrala

faks 023/ 309 925

023/ 302-561 - dj. vrtić

s. M. Radoslava Bralo, predstojnica

s. M. Leopolda Kleva

s. M. Rozarija Župić

s. M. Verena Masnić

s. M. Božena Duvnjak

s. M. Genoveva Milanović

s. M. Margarita Marušić

s. M. Gracija Damjanović

s. M. Sabina Radas

s. M. Melhiora Biošić

s. M. Berislava Tkalić

s. M. Mihelina Čirjak

s. M. Milijana Kulić

s. M. Miljenka Biošić

s. M. Ivka Piplović

s. M. Antonija Jurić

s. M. Miranda Škopljanc-Mačina

s. M. Gabrijela Damjanović

s. M. Rita Maržić

s. M. Danijela Kovačević

s. M. Mirjana Puljiz

18. 21000 SPLIT, Glagoljaška 1

tel. 021/ 345 455

s. M. Klaudija Todorić, predstojnica

s. M. Natalija Vučković

s. M. Vedrana Ivišić

s. M. Katarina Čotić

19. 64 293 DARMSTADT

Feldbergstr. 32

tel. 0049/ 6151/ 896 386; 896 266

s. M. Andela Milas, predstojnica

s. M. Damjana Damjanović

20. NYANTENDE, RD Congo

B. P. 2 Cyangugu, Rwanda

Afrique

tel. 00243993418063

s. M. Immaculée Mauwa Kashera, predst.

s. M. Noëlla Kajibwami Namasonsanga

s. Anne-Marie Mukundwa Kalinga

s. Elisabeth Habamungu Mirindi

21. BUKAVU-NGUBA, Avenue du

Plateau 9

RD Congo

B. P. 2 Cyangugu, Rwanda

Afrique

tel. 002438110685110

e-mail: ssfrcongo@yahoo.fr

s. M. Erika Dadić, predstojnica

s. M. Romana Baković

s. M. Mislava Prkić

s. M. Samuela Šimunović

s. M. Espérance Casinga

s. Seraphine Fazila Kanyere Karambu

s. Antoinette Mapendo Barhafumwa

Novakinje:

s. Espérance Tumani Safari

s. Marie Noëlla Neema Ganywamulume

22. BUKAVU-MUHUNGU, Av. Route

Edap 14, RD Congo
B.P. 2 Cyangugu, Rwanda
Afrique
tel. 00243997775603

s. M. Françoise Balibuno Ciza, predstojnica
s. M. Blaženka Barun
s. M. Mirabilis Višić
s. Pascaise Nsmire Bigabwa

Izvan provincije

Generalna kuća
Via Bruno Buozzi, 1
I - 00046 GROTTAFERRATA
s. M. Klara Šimunović, vrhovna predstojnica
tel. 0039/06/94 13 932
e-mail: klara.simunovic@ssfcr.org
s. M. Zrinka Čotić
tel. 0039/06/94 12 466 – 47

Brojčano stanje

Sestre s doživotnim zavjetima:	188
Sestre s privremenim zavjetima:	10
Ukupan broj sestara:	198
Srednja dob sestara:	64,2

Novakinje:

u Splitu	
u Bukavuu	2

Postulantkinje:

u Splitu	1
u Bukavuu	4

Kandidatkinje:

u Splitu	2
u Bukavuu	8

s. Andrea Nazlić, *provincijalna predstojnica*

Split, 26. srpnja 2017.

Tražite najprije Kraljevstvo Božje

Mjesečne duhovne obnove i odgojno-obrazovni sastanci 2017./2018.

LISTOPAD: Kraljevstvo je Božje kao...

„Na svim zborovima koje održavaju neka *najprije* traže *kraljevstvo Božje i pravednost njegovu...*“ (Pravilo i život, 25)

Prispodobe o Kraljevstvu Božjem: *sijač, kukolj, zrno gorušićino, kvasac, blago i dragocjeni biser, ribarska mreža...*

Katekizam Katoličke Crkve, 546-549.

Papa Franjo, *Evangelii gaudium*, 180-181.

Celestin Tomić, *Isus iz Nazareta – prorok i Krist*, str. 144-155.

STUDENI: Biti zajednica koja ima Krista za Kralja

„Koliko je živa [naša] svijest o Kristu Kralju, vladaru duša i srdaca?“ (ŠSFKK, Prilog proučavanju duhovne baštine, str. 58)

Rječnik biblijske teologije, *kralj*, st. 435-439; *kraljevstvo*, st. 444-449.

Enciklopedijski teološki rječnik, *zajednica*, str. 1282-1283.

Bratski život u zajednici, 7-12, 59.

Služenje autoriteta i posluh, 22-23.

Konstitucije, 1-2.

Odredbe, 49.

s. M. S. Kodrić i s. M. N. Palac, ŠSFKK, *Prilog proučavanju duhovne baštine*, str. 57-58.

PROSINAC: Oče naš, dođi kraljevstvo tvoje

„.... da ti po milosti kraljuješ u nama i učiniš da dođemo u kraljevstvo tvoje...“ (TumOč 4)

Katekizam Katoličke Crkve, 2816-2819.

Božanski časoslov III, *Iz Rasprave o Gospodnjoj molitvi sv. Ciprijana*, str. 257-258.

Franjevački izvori, *Tumačenje Očenaša*, str. 94-95.

Jürgen Moltmann, *Najprije Kraljevstvo Božje*, str. 219-230.

Walter Kasper, *Isus Krist*, str. 81-100.

Adalbert Rebić, *Očenaš. Molitva Gospodnja*, str. 49-58.

SIJEČANJ: Školska sestra franjevka, navjestiteljica i graditeljica mira

„Neka sestre slijede primjer svetoga Franje (...) te molitvom i navještanjem Radosne vijesti ohrabruju sve da žive u miru i radosti.“ (Konstitucije, 50)

Rječnik biblijske teologije, *mir*, st. 555-561.

Kontemplirajte, 60-62.

Pravilo i život, 30.

Kajetan Eßer, *Opomene svetog Franje*, str. 128-135.

fra Nikola Vukoja, Praštanje i pomirenje u sv. Franje Asiškog, u: fra Bože Vuleta, *Praštanje. Zbornik radova sa znanstvenog simpozija*, str. 235-241.

VELJAČA: Iziđe sijač sijati sjeme

„Neka sestra trajno uranja u božanska otajstva *da bude sveta i tijelom i duhom* (1 Kor 7,34).“ (Statut Provincije, 4)

Lectio divina: *Prispodoba o sijaču* (Mt 13,4-9; Mk 4,3-9; Lk 8,4-8)

Katekizam Katoličke Crkve, 543.

Kontemplirajte, 35-36.

Franjevački izvori, *Nepotvrđeno pravilo*, str. 173-175.

Celestin Tomić, *Isus iz Nazareta – prorok i Krist*, str. 145-148.

Ivan Dugandžić, *Isus. Vječno pitanje i jedini odgovor*, str. 31-39.

OŽUJAK: Objava Božje ljubavi u otajstvu križa

„Mnogo treba – rekao je [sv. Franjo] – ljubiti ljubav Onoga koji je nas mnogo ljubio.“ (2Čel 196)

Kontemplirajte, 8-11, 58-59.

Franjevački izvori, *Prvi životopis sv. Franje*, str. 297-299.

Franjevački izvori, *Drugi životopis sv. Franje*, str. 794.

Franjevački izvori, *Manji životopis sv. Franje*, str. 899-900.

Franjevački izvori, *Veći životopis sv. Franje*, str. 983-985.

A. Rotzetter i T. Matura, *Živjeti Evanđelje s Franjom Asiškim*, str. 29, 127-131, 142-146.

TRAVANJ: Tvoj slavni dolazak iščekujemo

„.... koliko su naši svakodnevni liturgijski čini i pobožnosti životvorni susret s Kristom usmјeren traženju kraljevstva Božjega.“ (Poslane svijetu, str. 9)

Rječnik biblijske teologije, *euharistija*, st. 246-247.

Benedikt XVI., *Sacramentum caritatis*, 84, 89-92.

Kontemplirajte, 40-41, 49-51.

Bratski život u zajednici, 13-20.

Pravilo i život, 12; *Konstitucije*, 23-28.

Euharistija središte našega života, str. 7-11.

A. Rotzetter i T. Matura, *Živjeti Evanđelje s Franjom Asiškim*, str. 138-141.

SVIBANJ: Govor na gori kao Božja ljestvica vrednota

„U svijetu koji žeda za vrijednostima, polazeći od životnih situacija i problematika, možemo dati veliki doprinos potičući da do izražaja dođe traganje za duhovnošću i Bogom koje svaki čovjek nosi u sebi.“ (Bit ćete mi svjedoci sve do kraja zemlje, 10)

Rječnik biblijske teologije, *blaženstvo*, st. 64-69.

Katekizam Katoličke Crkve, 544-545.

Kontemplirajte, 4-6, 55-57.

Franjevački izvori, *Nepotvrđeno pravilo*, str. 169-170.

Adalbert Rebić, *Blaženstva*, str. 30-81.

Bože Vuleta i Rebeka Anić (ur.), *Na putu mira*, str. 36-57.

LITERATURA

- Adalbert Rebić, *Blaženstva*, KS, Zagreb, 1986.
- Adalbert Rebić, *Očenaš. Molitva Gospodnja*, KS, Zagreb, 1995.
- Aldo Starić (ur.), *Enciklopedijski teološki rječnik*, KS, Zagreb, 2009.
- Anton Rotzetter i Thaddée Matura, *Živjeti Evandelje s Franjom Asiškim*, Vijeće franjevačkih zajednica, Zagreb, 1997.
- Benedikt XVI., *Sacramentum caritatis. Sakrament ljubavi*, KS, Zagreb, 2008.
- Bože Vuleta i Rebeka Anić (ur.), *Na putu mira*, Franjevački institut za kulturu mira, Split, 1999.
- Celestin Tomić, *Isus iz Nazareta – prorok i Krist*, Provincijalat hrvatskih franjevaca konventualaca, Zagreb, 1991.
- Fra Nikola Vukoja, Praštanje i pomirenje u sv. Franje Asiškoga, u: fra Bože Vuleta (ur.), *Praštanje. Zbornik radova sa znanstvenog simpozija*, Vijeće za pravdu, mir i skrb za sve stvoreno, Split - Sinj, 1995.
- Franjevački izvori*, Vijeće franjevačkih zajednica Hrvatske i Bosne i Hercegovine, Sarajevo - Zagreb, 2012.
- Ivan Dugandžić, *Isus. Vječno pitanje i jedini odgovor*, Teovizija, Zagreb, 2000.
- Ivan Dugandžić, *Nova pravednost. Poruka Isusova Govora na gori (Mt 5-7)*, KS - Naša ognjišta, Zagreb - Tomislavgrad, 1991.
- Joseph Ratzinger - Benedictus XVI, *Isus iz Nazareta*, Verbum, Split, 2008.
- Jürgen Moltmann, Najprije kraljevstvo Božje, u: *CuS 1990/3*, str. 219-230. (www.hrcak.srce.hr)
- Kajetan Esser, *Opomene svetog Franje*, Provincijalat franjevaca konventualaca, Zagreb, 1995.
- Katekizam Katoličke Crkve*, Hrvatska biskupska konferencija, GK, Zagreb, 1994.
- Kongregacija za ustanove posvećenog života i Družbe apostolskog života, *Kontemplirajte. Bogu posvećenim muškarcima i ženama na tragovima Ljepote*, HKVRPP, Zagreb, 2016.
- Kongregacija za ustanove posvećenog života i Družbe apostolskog života, *Bratski život u zajednici*, KVRP - UVRP, Rim - Zagreb, 1994.
- Papa Franjo, *Evangelii gaudium. Radost evanđelja*, KS, Zagreb, 2014.
- S. M. Similijana Kodrić i s. M. Natalija Palac, *Školske sestre franjevke Krista Kralja. Prilog proučavanju duhovne baštine*, Dubrovnik - Repnje, 1993.
- Školske sestre franjevke Krista Kralja, *Bit ćete mi svjedoci sve do kraja zemlje (Dj 1,8). Zaključni dokument VII. plenarnog vijeća*, Maribor, 2014.
- Školske sestre franjevke Krista Kralja, *Euharistija središte našega života*, Vrhovni kapitol, Grottaferrata - Roma, 1993.
- Školske sestre franjevke Krista Kralja, *Poslane svijetu. Provincijski plan 2017. – 2022.*, Split, 2017.
- Walter Kasper, *Isus Krist*, CuS, Split, 1995.
- Xavier Léon-Dufour, *Rječnik biblijske teologije*, KS, Zagreb, 1993.

Br. 190/2017.

Split, 26. srpnja 2017.

Svim sestrama Provincije

Predmet: Trajni odgoj – seminari 2017.

Drage sestre!

Prema odluci Redovitog provincijalnoga kapitula 2016. godine ove jeseni upriličujemo seminar o *Lectio divina* s ciljem da zajedničko razmatranje i *lomljenje* Božje riječi osnaži naš odnos prema Bogu i jedne prema drugoj. Seminar će se održati u šest turnusa pod vodstvom fra Darka Teperta, OFM.

Mjesto i datum održavanja seminara:

1. Zadar, 18. i 19. rujna 2017.
2. Split, 22. i 23. rujna 2017.
3. Zadar, 13. i 14. listopada 2017.
4. Zagreb, 26. i 27. listopada 2017.
5. Split, 3. i 4. studenoga 2017.
6. Zagreb, 24. i 25. studenoga 2017.

Neka nas poneše primjer našega sv. Franje, koji je čuvši riječ Božju uskliknuo: *To je ono što tražim...* I nas će Božja riječ dotaknuti ako joj posvetimo vrijeme i otvorimo svoje srce. Lomimo li je zajedno, ona sve više postaje temelj i graditelj našeg zajedništva. Ustrajno “lomiti” Božju riječ i svoje iskustvo odnosa s Bogom dijeliti s drugima ujedno je način kako skladnije i dublje živjeti naše međuljudske odnose. *Lectio Divina* su “stube” kojima se uspinjemo od zemlje prema nebu i silazimo drugima.

Lijepo molim svaku pojedinu sestru da izabere termin seminara na kojem će moći u cijelosti sudjelovati. Po mogućnosti neka to bude u kući u kojoj živi ili u najблиžoj navedenoj zajednici. Svoje sudjelovanje prijavite predstojnici kuće u kojoj se održava seminar.

Pratila nas snaga Božje riječi i svjetlo Duha Svetoga!

s. Andrea Nazlić, *provincijalna predstojnica*

Br. 230/2017.

Split, 26. rujna 2017.

Svim sestrama Provincije

Predmet: **Duhovne vježbe 2018.**

Drage sestre!

Dostavljam vam raspored duhovnih vježba za 2018. godinu:

- I. Zadar, 2.-8. siječnja, vlč. Ivica Raguž
- II. Split, 4.-10. veljače, fra Ante Bekavac, OFM
- III. Zadar, 4.-10. ožujka, fra Zdravo Lazić, OFM
- IV. Zagreb, 8.-14. travnja, o. Damjan Kružičević, OSB
- V. Zadar, 29. travnja - 5. svibnja, fra Domagoj Runje, OFM
- VI. Zadar, 31. kolovoza - 6. rujna, don Edvard Punda

Zbog smanjenog broja sestara u Provinciji prošle je godine na nekim duhovnim vježbama sudjelovalo vrlo malo sestara, stoga je dokinut jedan turnus.

Sve vas, drage sestre, potičem da vrijeme duhovnih vježba prihvativate kao povlašteno vrijeme Božje milosti i njegove blizine te se u otvorenosti uma, srca i duha predate Njegovu djelovanju.

Svoje sudjelovanje na duhovnim vježbama na vrijeme prijavite kućnoj predstojnici zajednice u kojoj ćete obavljati duhovne vježbe. Molim vas da u slučaju spriječenosti pravodobno izvijestite dotičnu kućnu predstojnicu.

Uz iskreni pozdrav!

s. Andrea Nazlić, *provincijalna predstojnica*

Članice provincijskih vijeća 2017.

Vijeće za duhovnost

s. Magdalena Višić, pročelnica
s. Marija Petra Vučemilo
s. Natanaela Radinović
s. Marta Škorić

s. Agneza Masnić

s. Dragica Karlić

Vijeće za odgoj

s. Lidija B. Matijević, pročelnica
s. Željka Čeko
s. Karolina Bašić
s. Milka Čotić

Sekcija za predškolski odgoj

s. Sanja Stojić, voditeljica
s. Helena Rašić
s. Lucija Bilokapić
s. Mirjana Puljiz

Vijeće za apostolat

Sekcija za katehizaciju

s. Lidija Čotić, voditeljica
s. Katarina Čotić
s. Vjera Gulić
s. Stela Mijić
s. Rita Maržić

Sekcija za medicinsku i socijalnu službu

s. Rahela Tojčić, voditeljica
s. Maristela Bašić
s. Tabita Protrka
s. Marija Perpetua Kaša
s. Jelena Lončar

Sekcija za apostolat mladeži

s. Danijela Kovačević, voditeljica
s. Rebeka Anić
s. Antonela Malenica
s. Filipa Smoljo

Sekcija za domaćinske službe

s. Jozefa Lučić, voditeljica
s. Bernarda Župić
s. Davorka Knezović
s. Božidara Kottek
s. Nada Dolić

Sekcija za glazbu

s. Anita Perkušić, voditeljica
s. Nedjeljka Milanović-Litre
s. Zorislava Radić
s. Mirja Tabak

Vijeće za misije

s. Jasna Kasalo, pročelnica
s. Božena Duvnjak
s. Ambrozija Čaleta
s. Bonifacija Barun
s. Ivka Piplović

Sekcija za sakristansku službu

s. Mirna Puljiz, voditeljica
s. Mladenka Matić

Vijeće za gospodarstvo

s. Senka Jenjić, pročelnica
s. Radoslava Bralo
s. Luca Petrović

Obavijesti

Podružnica u Omišu. Na temelju dekreta vrhovne predstojnice s. Klare Šimunović s nadnevkom 27. lipnja 2017. godine, Prot. n. 2298/2017, dana 15. kolovoza kanonski je zatvorena podružnica u franjevačkom samostanu u Omišu. Sestre su napustile Omiš 17. kolovoza 2017. godine.

Katehetska ljetna škola. U organizaciji Nacionalnog katehetskog ureda HBK i Agencije za odgoj i obrazovanje, upriličene su Katehetske ljetne škole: u Zagrebu 21. i 22. kolovoza za srednju školu, a u Splitu 24. i 25. kolovoza za osnovnu školu. Na školi su sudjelovale i naše sestre.

Početni odgoj. Uoči blagdana sv. Klare u kući odgoja u Bukavu-Ngubi, 10. kolovoza 2017. godine, sestre juniorke - s. Seraphine Fazila, s. Pascasie Nsimire, s. Elisabeth Habamungu, s. Anny Furaha i s. Antoinette Mapendo - obnovile su svoje redovničke zavjete na jednu godinu u ruke s. Mislave Prkić, povjerenice sestara u Misiji u DR Kongu. Istoga dana uz molitvu Večernje tri postulantkinje primljene su u novicijat: s. Françoise Ciragane, s. Thérèsite Nshobole Mufuliro i s. Vénéranda Linalyavuta Kavugho.

Na blagdan sv. Klare u samostanskoj kapeli u Bukavu-Ngubi s. Marie-Noëlla Neema Ganywamulume položila je svoje prve redovničke zavjete u ruke s. Mislave Prkić, povjerenice sestara u Misiji.

Na svetkovinu Velike Gospe u kući odgoja u Bukavu-Nguba razdoblje postulature započele su tri kandidatkinje: Gisèle Cirhuza Baciyunjuze, Francine Rhuhune Balola i Espérance Munguakonkwa.

Dana 25. kolovoza u samostanskoj kapeli Presvetog Srca Isusova u Nyantende, s. Anne-Marie Mukundwa Kalinga obnovila je svoje redovničke zavjete na jednu godinu u ruke s. Mislave Prkić, povjerenice sestara u Misiji.

Na blagdan Rana sv. Franje, 17. rujna 2017. godine u Bukavu-Muhungu u kandidaturu su primljene tri djevojke: Sylvie Busime Kulimushi, Edith Rhumukuze Baguma, Julianne Tulinabo Muderhwa.

Uoči blagdana Male Gospe 7. rujna u provincijalnom središtu u Splitu uz molitvu Večernje, obredom uvođenja u redovnički život kanonsku godinu novicijata započela je s. Vlatka Katkić; u postulaturu je primljena Andjela Crnjac.

Polaganje doživotnih zavjeta i proslava redovničkih jubileja. Na spomendan sv. Ciprijana, 16. rujna 2017. godine, u provincijalnom središtu u Splitu s. Dragica Karlić položila je doživotne zavjete u ruke provincijalne predstojnice s. Andree Nazlić tijekom euharistijskog slavlja koje je predvodio mons. Slobodan Štambuk, hvarsко-bračko-viški biskup. Istog dana proslavile smo redovničke jubileje naših sestara: s. Rozarija Župić, s. Verena Masnić, s. Celestina Masnić, s. Zdravka Marić, s. Stjepanka Vučemilo, s. Dobroslava Vranjković i s. Virginia Župić slavile su 60. obljetnicu (s. Verena i s. Stjepanka zbog zdravstvenih razloga nisu bile nazočne); s. Ema Damjanović, s. Valentina Žeravica, s. Berislava Tkalić, s. Hedviga Bandić, s. Jasna Kasalo i s. Roza Totić proslavile su 50. obljetnicu redovničkoga života.

Hodočašće u Asiz. Od 24. do 30. rujna naše prošle, sadašnje i buduće jubilantkinje pošle su stopama sv. Franje. Iz praktičnih razloga na hodočašće su zajedno isle tri generacije slavljenica kao i sestara koje su položile doživotne zavjete i one koja će ih položiti slijedeće godine. Njih devetnaest pohodile su Asiz i druga franjevačka mjesta kako bi se obogatile primjerom i nadahnule životom sv. Franje za svoj daljnji redovnički hod.

Susret animatora za duhovna zvanja u organizaciji Vijeća za sjemeništa i duhovna zvanja HBK bio je od 19. do 21. rujna 2017. u duhovnom centru sestara Služavki Malog Isusa Kuća Navještenja u Gromiljaku (BiH) na temu *Mladi, vjera i zrelo razlučivanje poziva*. Na susretu je bila s. Danijela Kovačević, animatorica za zvanja u Provinciji.

Dolazak sv. Leopolda Bogdana Mandića. Naše sestre u Zadru, Dubrovniku i Splitu, s velikim su žarom sudjelovale u slavlju čašćenja relikvije neraspadnutoga tijela sv. Leopolda Bogdana Mandića, omiljelog sveca čija se svetost trajno očituje u posredovanju neizmjernog Božjeg milosrđa.

Redovnički dani održani su na temu *Odgojno-obrazovno poslanje. Konstitutivna stvarnost redovničke karizme*. U Dubrovniku, Zagrebu i Splitu sudjelovale su i sestre naše Provincije.

Studij "Teologije posvećenog života" koji vodi Hrvatska karmelska provincija sv. oca Josipa, svoj treći (dvogodišnji) ciklus izvodit će u Splitu na adresi: Karmelski samostan Gospe od Karmela, Trg svete Terezije Avilske 1. Nekoliko naših sestara upisano je na taj studij.

Seminar za medicinske sestre u organizaciji Hrvatske redovničke konferencije (HRK) održat će se u Katoličkom školskom centru u Šibeniku od 6. do 8. listopada na temu *U ljubavi nas predodredi za posinstvo* (Ef 1,5). Voditelj seminara je mons. Marinko Mlakić.

Dani crkvene glazbe koje organizira Institut za crkvenu glazbu Albe Vidaković Katoličkoga bogoslovnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održat će 20. i 21. listopada 2017. godine na temu *Liturgijska glazba korizmenog vremena* u prostorijama KBF-a, Vlaška 38, Zagreb.

Međuprovincijski seminar za kućne predstojnice naših triju provincija hrvatskog govornog područja održat će kod sestara Mostarske provincije u duhovnom centru *Biskup fra Paškal Buconjić* u Bijelome Polju od 27. do 29. listopada.

Međuprovincijski susret sestara s privremenim zavjetima bit će u našoj Provinciji od 27. do 29. listopada u samostanu u Zadru pod vodstvom s. Ivanke Mihaljević, sestre Bosansko-hrvatske provincije.

Susret pročelnica provincijskih vijeća i voditeljica sekcija s koordinatoricom s. Tamarom Bota održat će se 28. listopada u provincijalnom središtu u Splitu.

Naše misionarke. S. Erika Dadić koja je 26. lipnja došla u Domovinu na odmor, 25. rujna je otputovala u svoju misijsku postaju u Bukavu; s. Mirabilis Višić je doputovala 8. kolovoza na odmor i još je među nama; s. Adriana Galic, sestra Mostarske provincije, dana 7. kolovoza otputovala je sa s. Mislavom Prkić i pridružila se našim sestrama u Misiji u DR Kongu.

ZBIVANJA I OSVRTI

Redoviti vrhovni kapitul Družbe

U Asizu je od 3. do 20. srpnja 2017. u duhovnom centru „Barbara Micarelli“ održan 15. redoviti kapitul Družbe školskih sestara franjevaka Krista Kralja kojim je predsjedala vrhovna predstojnica s. M. Klara Šimunović, a tema Kapitula bila je Ljubav nas Kristova obuzima (2 Kor 5,14). U nastavku donosimo izvješća sestara sudionica.

Zajedništvo, suodgovornost i suradnja

Slavlje Kapitula sestre su započele svečanom molitvom i zazivom Duha Svetoga. Kapitul je otvorila Vrhovna predstojnica ističući važnost Kapitula u životu redovničke zajednice; podsjetila je na značenje Svetе Mariјe Andeoske - Porcijunkule - kao mjesta koje je Franjo ljubio više negoli ostala mjesta na svijetu gdje je doživio snažna duhovna iskustva. Poželjela je također da vrijeme Kapitula bude prožeto radošću susreta s Bogom i življeno u *duhu Asiza*, tj. u duhu mira, molitve, međusobnog slušanja i dijeljenja.

Svečano euharistijsko slavlje 4. srpnja u Porcijunkuli predvodio je mons. Piero Coccia, nadbiskup metropolita Pesara. U prigodnoj homiliji potaknuo je sestre da se otvore prisutnosti i djelovanju Božjemu te naglasio da su za plodonosno odvijanje Kapitula neophodni zajedništvo, suodgovornost i suradnja.

Prvi dio Kapitula posvećen je produbljivanju teme pod biblijskim vidom, vidom franjevačke duhovnosti i karizme Družbe. Uz stručno vodstvo predavača sestre će crpsti na izvoru Kristove bezuvjetne ljubavi i na baštini Družbe kako bi osnažile svoje poslanje u današnjim prilikama Crkve i svijeta.

Na temelju izvješća Vrhovne predstojnice o stanju Družbe, sestre će kapitularke tražiti odgovore na najvažnija pitanja koja se odnose na naš život i apostolsko djelovanje.

U drugom dijelu Kapitula bit će izabrana Vrhovna predstojnica i Vrhovno vijeće koje će voditi Družbu idućih šest godina (2017. – 2023.).

Dana 4. i 5. srpnja okvirnu temu Kapitula obradila je dr. sr. Ombrette Pettigiani, članica Družbe franjevaka misionarka Djeteta Isusa, kroz biblijske meditacije: *Kristova ljubav koja poučava, Kristova ljubav koja oprušta i ozdravlja te Kristova ljubav koja seže onkraj granica smrti.*

Ljubav nas Kristova obuzima

Poslije biblijskoga pristupa temi *Ljubav nas Kristova obuzima* (2 Kor 5,14) tijekom prva dva dana slavlja Kapitula sestre kapitularke su 6. i 7. srpnja zadržale svoj pogled na Franjinom iskustvu Kristove ljubavi. Franjino gnuće besplatnošću Božjeg milosrđa, koje postaje modelom njegova vlastitog života i djelovanja, izložio je fra Carlos Esteban Solá, ofm. Taj je prikaz temeljio na biblijskim prispodobama o Milosrdnom ocu (Lk15,11-32) i Dobrom

Samaritancu (Lk 10, 25-37) ukazujući na glavne poruke biblijskih slika kao one koje bi mogle usmjeriti rad Vrhovnog kapitula k novom iskoraku vjere i poslanja. U osobnom promišljanju koje je slijedilo nakon svakoga izlaganja, otkrivajući poticaje ljubavi Kristove članice Kapitula su preispitivale svoj pogled na Družbu i na izazove današnjice.

Subota, 8. srpnja, bila je posvećena izvješću o trenutnom stanju Družbe u svjetlu ostvarenja odluka i preporuka prethodnog Vrhovnog kapitula (2011.) i temeljem analize glavnih područja života i apostolata sestara koje je predstavila vrhovna predstojnica s. Klara Šimunović. Sestra Klara je naznačila i neke posebne situacije te izazove s kojima se Družba treba suočiti. Slijedio je rad u skupinama u kojemu su članice Kapitula razgovarale o glavnim naglascima iz izvješća Vrhovne predstojnice preispitujući što možemo bolje i kvalitetnije, koja su moguća sredstva u promicanju prikladne obnove i ispravnog posadašnjenja karizme Družbe.

U nedjelju, 9. srpnja, kapitularke su hodočastile na La Vernu. Nadahnute Franjinim primjerom u tišini i molitvi osluškivale su što Gospodin od njih traži u današnjim prilikama Crkve i svijeta.

Sestre iz provincija i Regije s velikim zanimanjem i molitvama prate rad kapitula što potvrđuju svakodnevno pristigli pozdravi i izrazi potpore.

Svetlo Duha Božjega neka nas vodi u dalnjemu razlučivanju života i donošenju odluka važnih za budućnost Družbe.

Družba pred izazovima današnjeg svijeta

U ponedjeljak 10. srpnja na početku drugog tjedna kapitularnih zasjedanja uz temeljitu analizu vrhovne ekonome s. Gregorije Sušnik razmotreno je ekonomsko stanje Družbe. Predstavljen je potom i radni dokument Kapitula, naslovjen *Ljubav nas Kristova obuzima*, u kojemu su sabrani prijedlozi i sugestije svih sestara Družbe s obzirom na stvarnost života i djelovanja.

Prethodna vrhovna predstojnica s. Natalija Palac izložila je 11. srpnja bitne sastavnice kongregacijske karizme. Promišljajući o početcima i životnom tijeku koji je oblikovao identitet Družbe podsjetila je članice Kapitula na vrijednote koje mogu zahvatiti iz vlastitih izvora kako bi ojačale svoj identitet danas. Ističući „sveti nemir“ kao vlastitost franjevačkog puta ostvarenog u prethodnim naraštajima sestara kazala je: „Trebaju i nama danas progovorati križevi ljudi oko nas. Trebamo se dati uz nemiriti potrebom drugih i odgovoriti na nju milosrdem koje se hrani vjerom i pouzdanjem u providnost; koje se ostvaruje žrtvom; ne boji se rizika; ne sanja priznanje i ne zanosi se veličinom djela.“

Tijekom naredna dva dana kapitularke su uz stručno vodstvo p. Sebastiana Paciolle, podtajnika Kongregacije za Ustanove posvećenog života i Društva apostolskog života imale prigodu produbiti spoznaje o pravnom ustroju i o propisima za učinkoviti preustroj Družbe.

Nakon svakog izlaganja slijedio je skupni rad u kojemu se, vodeći računa o različitosti kontekstâ pojedinih provincijâ i Regije, otvoreno razgovaralo o izazovima današnjeg svijeta te predlagala usmjerenja za budućnost.

Zauzetim radom svih sudionica, napose Povjerenstva koje je za to imenovala Vrhovna uprava, izrađen je i predstavljen nacrt Zaključnog dokumenta Kapitula.

Veoma zahtjevan dnevni rad završavao je predstavljanjem provincija što je također pridonosilo osjećaju pripadnosti i zahvalnosti Bogu za bogatstvo redovničke obitelji. Mnoge su sestre odlazile na molitvu Povečerja u Porcijunkulu, a u nedjelju su imale prigodu pohoditi i druga franjevačka svetišta.

Izbornom danu prethodilo je cijelodnevno klanjanje Presvetom oltarskom sakramenu. Članice Kapitula molile su za razboritost u razlučivanju i blagoslovijen izbor novog vrhovnog vodstva.

Dan izbora, 18. srpnja, započeo je euharistijskim slavlјem u čast Duhu Svetomu koje je predslavio mons. José Rodríguez Carballo, tajnik Kongregacije za Ustanove posvećenog života i Društva apostolskog života. U prigodnoj homiliji o. Carballo je ohrabrio sestre da u vjernosti vlastitoj karizmi nastave svjedočiti Kristovo kraljevstvo i odgajati u svakom svom poslanju.

U završnici Kapitula 18. srpnja 2017. izabrana je nova Vrhovna uprava:

S. M. Klara Šimunović je ponovno izabrana za vrhovnu predstojnicu. Vrhovna zamjenica je s. M. Vida Tomažić, a vrhovne savjetnice s. M. Lidija Glavaš, s. M. Gregoria Susnik i s. M. Jimene Alviani.

Od postulature do svečanih jubileja

Uvođenje u redovnički život

Dana 7. rujna 2017., uoči blagdana rođenja Blažene Djevice Marije, Gospodin mi je udijelio milost novoga početka ulaskom u novicijat Družbi Školskih sestara franjevaka Krista Kralja Provincije Presvetog Srca Isusova. Obred uvođenja u redovnički život, uklopljen u Večernju molitvu Crkve, obilježen je u okrilju lovretske zajednice, pod vodstvom provincijalne predstojnice s. Andree Nazlić.

Odjevena odjećom kušnje i franjevačkim znakom pripadnosti i posvećenja, zamolivši Božji blagoslov i zagovor siromašnog i poniznog sv. Franje, radosno sam započela tješnji suživot sa sestrama i vrijeme priprave za redovničko zavjetovanje.

Mome koraku Gospodin je pridružio još jedan – ulazak Andelete Crnjac u postulaturu. Iako ne u istom odgojnem razdoblju, zajedno kročimo prema istome cilju!

Velika hvala sestrama koje nas duhovnim rodbinstvom prigrljuju i velikodušno nam daruju žeti što su one, pridružene Kristovim patnjama, sijale za buduće naraštaje. Vi ste nam, drage sestre, uzor i blagoslov. Vama i svima koji nas na ovome putu pratite molitvom i podrškom, neka Gospodin stostruko uzvrati!

s. Vlatka Katkić, novakinja

Riječ provincijalne predstojnice prigodom ulaska u novicijat i postulaturu

*Život, dakle, biraj, ljubeći Gospodina, Boga svoga, slušajući njegov glas,
prianjajući uz njega, da živiš... Ta on je život tvoj, tvoj dugi vijek.
(Pnz 30,20)*

Svaki novi život budi radost i nadu, a u kontekstu redovništva razlog je vedrijeg i mirnijega pogleda u budućnost. Nova redovnička zvana znak su osobitog Božjeg blagoslova u kojima želimo iščitavati njegovu prisutnost u našim životima i u životu naše Provincije koju, po svojoj volji, On nastavlja voditi kroz povijest.

Sestre, mi ovdje večeras okupljene, u duhu povezane sa sestrama čitave Provincije, želimo i pozvane smo molitvom pratiti i podupirati životni korak novakinje s. Vlatke Katkić i postulantkinje Andelete Crnjac, kojim one očituju da žele slijediti Krista upravo u našoj franjevačkoj zajednici. Njihov poziv, nam je stoga ne samo dar nego i obveza na vjerodostojno življenje vlastitog poziva i autentično svjedočenje osobnog života u Bogu.

Neprocjenjivi dar naravnog života kao i duhovnog poziva, na čijem izvoru i uviru stoji Stvoritelj, može se u zahvalnosti

prihvati ili odbaciti, izgrađivati ili uništavati. Izbor između života i smrti naš je osobni čin a pred njim se nalazimo svakodnevno. Svako naše djelo, koliko god se činilo neznatnim, u sebi nosi odluku za život ili mu se protivi. Izgovorena ili neizgovorena riječ, upućen ili uskraćen pogled, slučajna ili planirana gesta, čini su koji ranjavaju ili liječe, usmrćuju ili oživljaju. *Život, dakle, biraj!*

Svaki segment našeg života može biti nositelj života ili smrti. Nema sumnje da to dobro znamo iz različitih osobnih iskustava. Nitko ne može izabrati umjesto nas. To spada na našu slobodu i uključuje našu odgovornost. *Život, dakle, biraj!*

Draga s. Vlatka ti si izabrala redovnički život. Mi sestre izražavamo ti svoju podršku i u njoj čestitku. Želimo ti da svakodnevno istražuješ i ponireš u dubinu i ljepotu redovničkog posvećenja. U susretima, radu, a osobito u molitvi, osluškuj glas Onoga komu si povjerovala. Slijedi ga

vjerno. S poteškoćama se suočavaj vedro, mudro i nastoj ih koristiti za vlastiti rast. Uvijek i u svemu sjećaj se da si izabrala Život. I ne zaboravi u naše zajedništvo unositi mladenačku vedrinu.

Drage sestre, ovaj čin uvođenja u redovnički život budi u nama nadu i vraća nam optimizam da će naša Provincija živjeti. Razgovarajmo zato o životu, a ne o smrti. Probudimo žar vlastitog poziva, sa zahvalnošću se sjećajmo puta kojim nas je Bog vodio, i radosne zbog ovog znaka

nade, molimo ga da izlije svoj blagoslov na cijelu našu Provinciju.

Svaka od nas, trudimo se sestri novakinji i postulantkinji davati dobar primjer koji je kadar oduševiti ih za put kojim su krenule. Činimo naše zajedništvo plodnim tlom u kojem će klica njihova zvanja uzrasti do punine mjere Kristove (usp. Ef 4,13). Raspirujmo u sebi i oko sebe žar koji će zapaliti vatru sebedarja u služenju Bogu i bližnjemu po primjeru našega svetoga oca Franje.

Blagoslovljen Bog koji mi molitvu ne odbi

Na spomendan sv. Ciprijana, a uoči blagdana Rana našeg sv. oca Franje, u zajedništvu sa sestrama, svećenicima, rodbinom i prijateljima, rekla sam Bogu svoje doživotno DA, a sestre koje su slavile 60 i 50 godina redovničkog života utkale su u euharistijsko slavlje svoju hvalu i slavu Bogu.

Svečano euharistijsko slavlje u kapeli provincijalnog središta u Splitu predvodio je hvarsко-bračko-viški biskup mons. Slobodan Štambuk. Osvrćući se na čin doživotnog redovničkog zavjetovanja, u svojoj homiliji rekao da se predanje Bogu polaganjem doživotnih zavjeta može usporediti i nazvati mlađom misom zavjetovanice. Nadalje, obraćajući se svim sestrama a na poseban način jubilantkinjama, naglasio je da želja za potpunim sjedinjenjem s Kristom donosi i unosi u naš život svježinu, kako pjeva psalmist: *rod donose i u starosti, sočni i puni svježine* (Ps 92,15). Poželio nam je da naše djelovanje bude uvijek puno svježine a ne

puko poučavanje. A da ljubav bude naše propovijedanje.

Zahvaljujem svim sestrama, mons. Štambuku, svećenicima, bogoslovima, rodbini i prijateljima što su bili sa mnom u mojoj slavlju. Iznad svega zahvaljujem Bogu koji me svojom milošću pozvao. Usrdno Ga molim da svoje naklonosti ne udalji od mene, i od svih nas (usp. Ps 66,20). Hvala vam, sestre, za sve!

s. Dragica Karlić

Što Gospodin nama piše

Duhovna obnova za nas sestre koje ove godine obilježavamo jubileje redovničkoga života upriličena je od 7. do 9. rujna u Zadru. Okrepu duha kroz molitvu i razmišljanja osmislio je i vodio benediktinac s Čokovca, o. Jeronim Marin.

U središtu trodnevlja bila je zahvala Gospodinu na daru poziva kao i osobnom ostvarenju u zajedništvu s Bogom i sestrama. Sagledavajući svoj hod u posvećenom životu uz svetopisamske tekstove knjige Otkrivenja, kroz pisma sedmerim crkvama (2,1-3,22), promišljale smo i iščitavale ono što Gospodin *nama piše*. Pisma su nam otkrila kako Bog svoju Crkvu odgaja riječju pohvale, ali i prijekora rasvijetlivši nam mogućnost uvijek autentičnije dosljednosti i vjerodostojnosti. Premda se nijedna od nas do sada nije zadržavala na ovim recima Otkrivenja, a možda ih je zbog zahtjevnijeg stila pisanja ostavljala po strani, izlaganja su u nama pobudila interes i želju da ih od sada drugačije čitamo. Zadivilo nas je bogatstvo sadržaja koje se u njima krije, a brat ih Jeronim tumači zanimljivo, sadržajno i za dušu okrjepljuće.

Obnovu smo zaključile hodočasničkim danom u Međugorju, u nedjelju 10. rujna, moleći na poseban način zagovor Nebeske Majke u sadašnjem trenutku našeg poslanja.

Zahvalne sestrama iz Provincijalne uprave što su nam omogućile ovakvu duhovnu obnovu, a sestrama iz zadarske zajednice na velikodušnom prijemu, u svoje zajednice vratile smo se s osjećajem posebne zahvalnosti prema našemu duhovniku koji nam je približio knjigu Otkrivenja na način da smo kroz njene retke iščitavali vlastitu nutrinu u svjetlu šezdeset i pedeset godina zajedništva s Bogom u redovničkom životu.

s. Celestina Masnić

Propovijed biskupa Slobodana Štambuka

*Uzdrhtalo srce mi mlado, zasjalo živo mi oči
dušom se mojom razlila beskrajna sreća i radost
spoznao kada sam jedne jesenske, tihe noći
da zoveš Isuse mene i tražiš svu moju mladost.*

Tako je na dan svoje mlade mise pjevao svećenik i pjesnik Kokić izražavajući radost što ga je Bog pozvao i pjevajući kako je njegova duša razlita radošću i vedrinom jer on pripada Bogu. Zašto ovu pjesmu, upravo *mladomisničku*, upotrijebih danas uz ovaj dan doživotnog zavjetovanja naše s. Dragice? Zato što bih htio usporediti. Mladomisnik ima svoje mlatomisničko slavlje u svojoj mlatomisničkoj misi, a s. Dragica, ja tako to doživljavam, ovu misu čini svojom misom i to je njezino mlatomisničko slavlje. Ovo je njezina mlada misa, misa u kojoj moli Boga

da uspije ustrajati u vjernosti Njemu, u obećanjima što će ih dati, da uspije skupa sa svojim sestrama živjeti u miru, ljubavi, u razumijevanju. I zato, najprije, draga sestro, čestitam ovo tvoje mlatomisničko slavlje. Čestitam i radujem se s tobom. Vjerujem da se najprije raduje tvoj pokojni otac Joso koji je u vječnosti, a koji sigurno danas promatra svoju Dragicu. I veseli se tome. Iz vječnosti šalje svoj očinski blagoslov. Radost ovog mlatomisničkog slavlja dopunja, dakako, majka Mara koju posebno pozdravljam ističući da je majčinstvo prevažna točka, ne samo

u našem kršćanskom poimanju nego u sveukupnom ljudskom poimanju.

I meni je draga kada se među vama, između ostalog upotrijebi riječ "majka". *Naša majka, naša provincijalka, naša predstojnica, naša vrhovna poglavarica... majka*, koja treba rađati ponovno svoju djecu na tajanstveni, duhovni način. U tom smislu, majko Maro, čestitam radujući se s Vama i s dragim sestrama Nadom i Slavom zaželjeti da budete radosne što u krvnoj povezanosti nalazite onu radost koja se zove ljudska sveta veza. Vama, draga rodbino, također čestitam uz ovaj dan želeći vas potaknuti na molitvu za s. Dragicu. Nemojte da vam bude draga samo po imenu, neka ona to bude po djelovanju, po vašem ljudskom, lijepom nastojanju. I ono što ćemo doskora čuti, što smo već čuli, onaj fantastični *evo me...* Bože moj, evo me, evo me k Tebi, u tvoje ruke stavljam život svoj. Bože moj, želim ti se prikazati kao ova svjeća koja gori i koja želi pred tvojim oltarom dogorjeti, kako bude tvoja volja, Bože moj. U svakom slučaju, drage moje sestre, dragi svi prisutni ovdje, dok slavimo ovakve vrijednosti, htio bih istaknuti da je danas to prilično manjkavo. Događa se da nema dovoljno svjetionika, da nema dovoljno upaljenih svjeća pred oltarima Božjim. Nije to dobro, ne vodi to dobrome. Jer u svakom slučaju, život posvećen Bogu nije samo dar Bogu, nego je to dar čovječanstvu. Ponavljam čovječanstvu, jer tako se ona sila dobrote povećava, ljubav se povećava, mir se povećava, zadovoljstvo se povećava, radost ulazi u ljudske duše zbog darovanog života. A darovani život uvijek je najveća vrijednost.

Dakako, ovaj dan želim povezati s ovim sestrama koje imaju *tek* 60 i *tek* 50 godina redovništva, koje su Bogu darovale svoj život i uspjele izdržati 50, 60 godina. Uspjele izdržati, Bogu posvećene. Uspjele 50 godina zapečatiti kao neku vrijednost koja njima

puno znači. U te svakako želim, ne želeći nikoga zaboraviti: s. Rozariju, s. Verenu kojoj šaljemo pozdrav, s. Celestinu, s. Zdravku, s. Stjepanku, s. Dobroslavu i s. Virginu sa 60 godina. A vi od 50 godina *tek*: s. Ema, s. Valentina, s. Berislava, s. Hedviga, s. Jasna i s. Roza... U svakom slučaju draga mi je ovdje ponoviti Psalm 92,12 koji kaže "k'o palma cvate pravednik i raste k'o cedar libanonski". Raste kao ovo raslinje u vašem lijepo uređenom vrtu, raste zasađeno u domu Gospodnjem. Kao ona biljka koja je korisna, s koje će se ubrati plod... zasađeni u domu Gospodnjem cvatu... cvatu u dvorima Boga svoga, rod donose i u starosti, sočni i puni svježine. To je to: sočni i puni svježine. Neka je i toga, neka se uvijek nade ono što se Bogu daruje da to bude zaista svježina, bez obzira na godine, bez obzira na prijeđeno vrijeme, da uvijek to bude jedna svježa, darovana stvarnost, Bogu dana.

Koja je uloga vas poslanih koji niste ni časna sestra, ni svećenik, nego ste obični puk, navijači i publika. Ne znam za koji klub navijate, ali znam, ako navijate da ste radosni kad se dogodi nešto lijepo klubu za koji navijate. Vi ste navijači... vrlo važni. Ako klub igra na svome terenu, kaže se da će biti, po svoj prilici, uspješniji. Jer se za njega navija. Ovaj klub naš crkveni, ovaj klub naš ljudski i on je potreban navijača, publike koja će zapljeskati za lijepo poteze pa i ovih naših dragih sestara, školskih sestara koje u školi Gospodnjoj nastoje domisliti što Bog od njih traži.

I zaključio bih, ponovno sa riječju *majka*. Čestitajući vama, draga s. Andrea, za ovu sestruru, za vaše sestre, radujem se s Vama i želio bih da budete dobra mama. Da u Vama sve sestre, uvijek i ponovno prepoznaju onu divotnost koja se zove majčinska skrb, majčinska ljubav, majčinska dobrota. Jedna mala slika: pročitao sam kako je jedna pametna časna sestra na vjeronauku djeci postavila pitanje što žele biti kad odrastu.

I djeca nabrajaju, ovo-ono, već što bi tko htio biti, a mali Zoran u kutu sluša i šuti.

“Zorane, a što bi ti htio biti?”

“Ja bih htio biti papa!” Časna se malo iznenadila...

“A zašto bi ti, zlato moje, htio biti papa?”

“Ja bih želio biti papa da mogu moju majku proglašiti svetom.”

Eto, to je to. Želim Vam, draga provincijalka, i vi sve koje nosite to časno ime *majka*, da vaša djeca zažele biti papa da bi vas mogli proglašiti svetom. Kud ćeš više od toga!

Bog vam svima pomogao da se tako lijepo stvari ostvaruju!

*Uzdrhtalo srce mi mlado,
zasjale živo mi oči
dušom se mojom razlila
beskrajna sreća i radost
spoznao kada sam jedne
jesenske i tihe noći
da zoveš Isuse mene
i tražiš svu moju mladost.*

... bez ostatka i bez onoga “ali”. Amen.

Stopama svetog Franje

Pred blagdan sv. Franje, od 24. do 29. rujna 2017. godine, naša Provincija je organizirala hodočašće u Asiz i druga franjevačka mjesta za prošlogodišnje, ovogodišnje i one sestre koje će slijedeće godine slaviti 60 i 50 godina redovništva. Njima su se priključile još tri sestre: jedna koja je položila doživotne zavjete prošle, jedna ove i jedna koja je u planu slijedeće godine.

Nas devetnaest na hodočašće otisnulo se brodom u nedjeljno predvečerje iz splitske luke da bi se u osvit zore slijedećeg dana našle na drugoj obali spremne slagati komadiće mozaika života sv. Franje. Naše prvo odredište nisu bila živopisna mjesta Asiza i okolice gdje buja život već vrhunci La Verne, mjesto molitve, tišine i osame. Uvučene u gotovo mistično ozračje ovog mjesta natopljenog molitvom, nije nam bilo teško odijeliti se duhom od naše svakodnevnicе, zaroniti dublje u sebe i pripraviti svoju nutrinu za duhovni hod. Tijekom dva dana provedena na La Verni povlačile smo se u molitvu i svim osjetilima upijale svetost tog mjesta obilazeći njegove znamenitosti: kapelu Rana, Gospinu baziliku, kapelu ukazanja i špilju u kojoj

je Franjo molio. Vjerujem da je svaka od nas, poput Franje, razmatrala otajstvenost vlastitog hoda s Kristom otkrivajući, s ovih visina, cjelovitiju sliku sebe i doline vlastite stvarnosti.

Nakon osame La Verne spustile smo se u dolinu podno Asiza, u baziliku Svete Marije Andeoske, u kolijevku franjevaštva, gdje smo se podsjetile zašto je toliko važna za Franju i franjevaštvo. Malena crkvica u krilu velebne bazilike slikovito nam je progovorila kako male stvari Božjim zahvatom postaju veličanstvene. Prije večernje molitve i mise u Porcijunkuli posjetile smo svetište svetog Damjana, mjesto gdje je Krist očitovao Franji svoju volju. Obišle smo i prvi samostan klarisa prolazeći kroz kor prvih sestara uskim stepeništem do sobe i mjeta preminuća sv. Klare, spominjući se ujedno i važnosti kontemplacije za plodonosno franjevaštvo.

Nakon što smo se utaborile u Asizu, četvrti smo dan rezervirale za posjet Grecciu, impresivnom svetištu u stijeni gdje smo u tišini sunčanog jutra, razgledavajući jaslice, razmatrале zajedno s Franjom radost ispreplitanja božanskog i ljudskog, ulaženje Boga u ljudsku stvarnost, odnosno

otajstvo Kristovog utjelovljenja. Nakon „franjevačkog Betlehema“ uputile smo se opet na goru, na tzv. „franjevački Sinaj“ - Fonte Colombo - samotnu uzvisinu ponad Riettija, gdje Franjo piše Pravilo Reda.

Poslijepodne smo, nakon slavljenja mise, provele u osobnoj molitvi u bazilici Sv. Franje. Za kraj našeg boravka u Asizu ostavile smo posjet samotištu Carceri (za koje smo se složile da zavrjeđuje puno više vremena i pažnje) te obilasku groba i bazilike Sv. Klare. Nakon okrjepe, u ranim poslijepodnevnim satima, sabirući dojmove uputile smo se kroz brežuljkastu Umbriju prema svetištu Loretto, našem posljednjem odredištu prije povratka na našu stranu obale. Osim što smo u ovom dinamičnom hodočašću obišle mnoga mjesta, putujući smo također uspjele razmijeniti iskustva redovničkog života. Svjedočile smo o svojim svagdanima i

o presudnim trenucima svojih života iščitavajući duž vlastitog životnog puta prisutnost providnosne ruke Božje. Gledajući na svoju slabost, složile smo se da Bog, uistinu ne poziva sposobne već osposobljava pozvane.

Na kraju, u ime svih sestara, hvala onima koje su nam omogućile ovo hodočašće darovavši nam dragocjeno vrijeme prožeto slatkoćom blizine Božje. Hvala i našoj vještaj voditeljici gospodi Nataši koja je u doslugu s Duhom Svetim bila koliko informativna toliko i poticajna, povezujući vidljive stvarnosti s onim duhovnima. Iznad svega hvala dobrom Ocu koji nam provida vremena odmora i rashlade, dajući nam osjetiti nešto od okusa vječnosti kojoj smo, bez obzira na životnu dob, ovih dana bile bliže.

s. Marina Fuštar

S. Adriana Galić primila misijski križ

Tijekom svečanog Euharistijskog slavlja, 29. srpnja 2017., u samostanu Svetе Obitelji u Mostaru (Franjevačka 88) s. Adriana Galić primila je misijski križ kao znak misijskog poslanja i službe koju će uskoro započeti u DR Kongu.

Euharistijsko slavlje s obredom blagoslova i dodjele misijskoga križa predvodio je mjesni biskup mons. dr. Ratko Perić u zajedništvu s mons. Lukom Tunjićem, nacionalnim ravnateljem Papinskih misijskih djela u Bosni i Hercegovini, don Ivanom Štironjom, prethodnim nacionalnim ravnateljem PMD u BiH, don Perom Miličevićem, biskupijskim ravnateljem PMD te župnicima župe sv. Petra i Pavla u Mostaru fra Božom Milićem

i župe Presvetog Srca Isusova u Potocima don Josipom Galićem, rođakom s. Adriane.

Prije početka misnoga slavlja provincijska predstojnica s. Zdenka Kozina, u jedinstvenoj prigodi blagoslova i primanja misijskoga križa, uputila je riječi pozdrava predsjedatelju slavlja i suslaviteljima. Posebne izraze dobrodošlice uputila je sestrama Splitske provincije: s. Andrei Nazlić, provincijskoj predstojnici te s. Eriki Dadić i s. Mislavi Prkić, sestrama misionarkama, kojima će se s. Adriana pridružiti u misijama nadbiskupije Bukavu u DR Kongu, kao i svim sestrama, obitelji i rodbini s. Adriane.

Na koncu se obratila s. Adriani s posebnim izrazima zahvalnosti Bogu, koji je posijao klicu misijskoga poziva, i radosti zbog

ostvarenja njezine želje da podje *i u druge krajeve* koji trebaju svjetlo Evanđelja. „Primit ćeš danas iz Biskupovih ruku 'misijski križ'. U njemu se doista prepoznaje ljubav kojom ćeš pobijediti sve kušnje, koja zavrjeđuje cijelost jednoga ljudskoga bića. Neka Te Gospodin svojom ljubavlju nadahnjuje i hrani u trenutcima umora, teškoćâ udaljenosti i svih drugih preprjeka. Ostvaruj svoj poziv ulažući svoje ljudske i duhovne talente u dužnosti koje Ti budu povjerene. Uvijek iznova osluškuj Isusov poziv da Ga slijediš i uči od Njega da oni koji 'vide Tvoja dobra djela proslave Oca nebeskoga'. Ponekad uopće neće biti potrebne riječi. Budeš li radosna u svom blagovjesničkom služenju, ljudi će na Tebi vidjeti sve što je potrebno: Kristovo lice, Kristove ruke, zapravo Kristovo srce koje im Te šalje“, zaključila je s. Zdenka obećavajući joj sestrinsku blizinu i molitvu cijele zajednice.

Izražavajući radost što može predvoditi misno slavlje o. Biskup je u uvodu istaknuo kako je misijsko zvanje s. Adriane dvostruko zvanje: i redovničko i misijsko. I jedno i drugo zvanje su milost i veliki Božji dar. Nakon navještaja Božje Riječi o. Biskup nazočnima je uputio svoju pastirsку riječ tumačeći odlomak Evanđelja o Isusovu posjetu kući prijatelja Lazara i njegovih sestara Marte i Marije. Ističući ljepotu ovog odnosa Isusa i njegovih prijatelja, ljepotu božanskog prijateljstva i ljubavi, o spomenu sv. Marte, izdvojio je dvije poruke. Prva je: Ne čini ništa po svojoj volji pa makar se činilo da to činiš za Isusa, da njemu ugodiš! *Marta bijaše sva zauzeta posluživanjem*, brinula je kako što bolje ugostiti Isusa, odgovorila je u ljubavi, ali nije se pitala što bi Isus htio, kako bi on htio da ga počasti. Pitanje svima nama: Je li to što činimo upravo ono što Isus od nas toga trenutka očekuje, što bi mu se svidjelo,...? I druga poruka: Nemamo pravo Isusu prigovarati! Marta se sprijateljila s Isusom

do te mjere da je smatrala da Isusu može prigovoriti: *Gospodine, zar ne mariš... Reci joj dakle...* Ali Isus joj odgovara: *Marija je izabrala bolji dio*, Marija je osluhnula ono što Gospodin u tome trenutku želi, traži... Zaručnica sve čini da otkrije želju i volju svoga Zaručnika i da mu ugodi, uđovolji! Trajno nam je raditi na usklađivanju svoje volje s Isusovom kao što je i Isus svoju volju usklađivao s voljom Oca nebeskoga.

Nakon homilije uslijedila je blagoslovna molitva nad s. Adrianom te blagoslov misijskoga križa koji joj je o. Biskup predao kao znak Kristove ljubavi i poslanja da i sama propovijeda *Krista raspetoga, Božju snagu i Božju mudrost*.

Na kraju misnoga slavlja okupljenima se obratila s. Andrea Nazlić, izražavajući s. Adriani dobrodošlicu u DR Kongo gdje sestre Splitske provincije imaju svoje podružnice i djeluju preko četrdeset godina i kojima će se s. Adriana pridružiti sredinom kolovoza ove godine.

Poticajne riječi s. Adriani uputio je i mons. Luka Tunjić, nacionalni ravnatelj PMD u BiH. Prisjećajući se nedavnog *Susreta misionara i misionarki u Hrvata* u Šibeniku, mons. Luka je istaknuo dvije osobine misionara koje su ga se osobito dojmile: gdje god da su, njihove misli i srce su uvijek „tamo“ i njihova jednostavnost, poniznost i duboka svjesnost da bez Božje pomoći ništa ne mogu učiniti. Naglasio je potrebu jačanja misionarskog duha, ali također i povezanosti s redovničkom zajednicom. Potaknuo je s. Adrianu da pokuša zapisivati svoja misionarska iskustva te ih podijeli sa čitateljima u Domovini. „Budite zahvalni Bogu što Vas je uzeo da budete njegova produžene ruka!“, zaključio je mons. Luka čestitajući s. Adriani u ime PMD BiH kao i u ime vlč. Antuna Štefana, nacionalnog ravnatelja PMD u Republici Hrvatskoj.

Nakon euharistijskog slavlja, uz pokoju suzu i tople čestitke s. Adriani, zajedništvo se nastavilo u sestarskom blagovalištu. S. Erika Dadić, jedna od sedam sestara Hrvatica Splitske provincije dala je poticajno svjedočanstvo o svojem životu i radu u DR Kongu gdje djeluje od 1974. godine.

Crkva nam na srce stavlja da molimo za misionare po cijelome svijetu. Ali želi

nam reći i da smo svi mi pozvani biti misionari. Svi smo pozvani izlaziti iz svoje udobnosti i ustaljenih okvira razmišljanja kako bismo mogli susresti drugoga i primjerom služenja navješćivati Isusa koji je prvi služio i nosio blagu vijest riječima i životom.

ssf Mostar

U Rimu

Zajedno s maturantima Nadbiskupske klasične gimnazije u Splitu i s. Lidijom Bernardicom Matijević, nas dvije kandidatkinje uputile smo se na jednotjedno putovanje u Italiju.

Prvo odredište našeg putovanja bilo je svetište sv. Oca Pia u gradiću San Giovanni Rotondo. Imali smo prigodu slaviti misu u crkvici gdje je nekada i otac Pio služio i ispovijedao. Pomolili smo se kod njegovog groba koji je sasvim poseban: u njemu je svečevo neraspadnuto tijelo. Put nas je dalje vodio u svetište sv. Mihaela Arkandela na brdu Monte Gargano i prema svetištu sv. Benedikta, Monte Casino gdje smo slavili i su nakon čega smo nastavili prema Rimu. U Rimu smo proveli četiri dana, a noćili smo u hrvatskom domu za hodočasnike Domus Croata.

Antički grad Rim je prepun starih trgova od kojih je najvažniji Forum, amfiteatara od kojih je najveći Kolosej, kipova i fontana među kojima je najvažnije istaknuti Fontanu di Trevi. Razgledali smo brojne crkve u kojima su nam posebno bili zanimljivi bogato ukrašeni i pozlatom ispunjeni stropovi i kupole. U Rimu su podignute četiri velike bazilike: Bazilika sv. Spasitelja i sv. Ivana Krstitelja i Ivana evanđeliste, Bazilika sv. Marije Velike,

Bazilika sv. Pavla izvan zidina te Bazilika sv. Petra. Dojmila nas se bazilika sv. Pavla izvan zidina koja je specifična po uređenom okolišu, mnoštvu stupova izvana i iznutra te prikazima papa, od prvog do današnjeg pape Franje. Razgledali smo i kulturno blago Vatikanskih muzeja. Kako je neprilično biti u Rimu a ne vidjeti papu, tako smo i mi nazočili na papinoj audijenciji, okrijepivši se prije na euharistijskom slavlju u Bazilici sv. Petra. Misa je slavljena na pomoćnom oltaru gdje je smješten grob sv. oca pape, Ivana Pavla II. Na audijenciji Papa nas je potaknuo da učvršćujemo žar svog prvobitnog poziva. Kako je nesestrinski biti u Rimu a ne susresti se s Vrhovnom poglavicom i sestrama, tako smo mi kandidatkinje i s. Lidija posjetile našu s. Klaru i zajednicu u Grottaferrati.

Nakon četverodnevног obilaska Rima i Vatikana, zaputili smo se prema Firenci. Posjetili smo katedralu, galeriju Uffizi, Baziliku sv. križa koja je jedna od najvećih franjevačkih crkava te most Ponte Vecchio. Sutradan smo brodićem stigli do Venecije, na Trg sv. Marka, na kojem se nalazi i bazilika Santa Maria della Salute koja je izgrađena u zahvalu Djevici Mariji za prestanak epidemije kuge.

Nama dvjema bilo je ovo prvo zajedničko putovanje izvan Lijepe naše. Njegovoj sadržajnosti sigurno je doprinijelo i ugodno društvo raspjevanih maturanata. Iako smo se vratile umorne i neispavane,

putovanje ćemo pamtići po ovomo što smo s vama podijelile.

Katarina i Andela, *kandidatkinje*

Imotska krajina u okrilju Gospe od Andela

Naš hrvatski narod kaže: „Što ti Bog dade nitko ti ne može oduzeti.“ I istina je: dao nam je najnježniju, najvjerniju, najhrabriju zaštitnicu - Gospu od Andela!

Prije 300 godina, 1717. godine, hrabri narod Imotske krajine sa svojim franjevcima, fra Stipanom Vrljićem i fra Lovrom Šitovićem, uz potporu providura Moceniga, Balbija i generala Ema krenuli su u osvajanje imotske tvrđave Topane koja bijaše pod Turcima. Vođeni hrabrošću i vjerom, nakon osam dana teškog ratovanja, 2. kolovoza, na Gospu od Andela, Imotski grad i njegova krajina bijahu oslobođeni od Turaka. Malo tko je vjerovao da je to moguće, ali naša nebeska Majka svojim je zagовором pratila sva događanja. Njezinom zagовором i upravo na njezinu svetkovinu hrabri branitelji su dočekali jutro slobode.

Franjevci su i ranije bili uz svoj narod, a nakon slavnog oslobođenja nastavili su sa svojim pastoralnim djelovanjem za narod do dana današnjeg. Neumorno su naviještali Radosnu vijest pomažući svoj puk i duhovno i kulturno i materijalno, zahvalni svojoj zaštitnici Gospo od Andela.

Uz braću franjevce na ovom posvećenom tlu od 1908. godine djeluju i Školske sestre franjevke s misijom odgoja i pouke djece. Od dolaska vode liturgijsko pjevanje i sakristansku službu, a uz to povjerna im je briga za domaćinstvo u franjevačkom samostanu i rad u školi. Danas sestre

catehiziraju i vode liturgijsko pjevanje u župama: Imotski, Proložac, Vinjani i Zmijavci.

U pripremu proslave 300. obljetnice obrane od Turaka časne sestre su se uključile kroz duhovne obnove i vođenje zborova, od dječjih do velikih župnih zborova. Ova proslava započela je još prošle godine u korizmi „pohodom“ slike Gospe od Andela u župe Vinjani, Zmijavci, Proložac i Studenci. Ove godine „pohodila“ je župe Lovreć, Podbablje, Runović i Slivno. Svakim pohodom u župama je održana i duhovna obnova za vjerni puk. Pod okriljem i zaštitom naše nebeske Majke održan je i susret bračnih parova te susret odgojnih zavoda Provincije Presvetog Otkupitelja. Susret dječjih zborova *Gospini Andeli* održan je u listopadu 2016., a ove godine u svibnju je održana i smotra dječjih zborova Splitsko-makarske nadbiskupije *Zlatna harfa*. Upriličen je i susret Franjevačke mladeži, te duhovna obnova za učenike osmih razreda i prosvjetnih djelatnika.

Neposredna priprava ovoj proslavi, veže se uz devetnicu Gospe od Andela a prvi dan obilježen je bratsko-sestrinskim zajedništvom duhovnih zvanja Imotske krajine, hodočašćem Franjevačkog svjetovnog reda (OFS) Splitsko-dubrovačkog područja, susretom ministranata Splitsko-makarske nadbiskupije. Župni zborovi organizirano su sudjelovali u devetnici, tijekom zavjetnih dana svojih župa i gradskih četvrti. Prvih šest dana devetnice slavilo se u

župnoj crkvi sv. Franje u Imotskom, a zadnja tri na tvrđavi Topani kod zavjetne crkvice Gospe od Andjela. Na sam blagdan svi su zborovi slavljeničkom pjesmom uveličali misno slavlje obilježavanja Obljetnice kojeg je predvodio mons. Marin Barišić.

Kako bi ovo slavlje 300. godišnjice oslobođenja od Turaka uistinu bilo na slavu i hvalu Boga svevišnjega i na čast naše zaštitnice Gospe od Andjela inicirana je izrada zavjetnog liturgijskog posuđa: kaleža, plitice i ciborija. U župama su prikupljani dragovoljni prilozi u plemenitim materijalima i novcu. A gestom odaziva vjerni je puk izrazio zahvalnost našoj nebeskoj Majci Gospođi od Andjela. Fratri koji djeluju u Imotskoj krajini i oni koji vuku svoje korijene s ovih prostora Njoj u čast darovali su novo zvono za zvonik crkve sv. Franje u kojoj je prigodno izведен oratorij don Šime Marovića *Molitva suprotiva Turkom*. Nastavnici Osnovne škole pripremili su mnoštvo aktivnosti i sadržaja koji su se ostvarili u Gospinu mjesecu svibnju. Bio je

to kreativni tjedan naslovljen „Dukati moga zavičaja“. Nadamo se da će ove godine biti tiskana i monografija Imotskog u kojoj će ova proslava zauzeti značajno mjesto.

Puk Imotske krajine je kroz stoljeća znao sačuvati svoj „krst časni i slobodu zlatnu“ i od Turaka i inih tirana. Velike bitke su bili ljudi ovog kraja, mnoge i dobili, ali se nikada nisu predavali ispravnosti, čvrsto se okupljajući oko svojih fratara i časnih sestara. Čuvali su oni i kroz gora vremena svoj identitet, pa će se znati i danas obraniti od okupatora ljudskih srca moleći se i utječući svojoj nebeskoj zaštitnici Majci Gospođi od Andjela. Neka ona ponovo stane na zidine Tvrđave i obrani baštinu svoju.

Ove godine svi putovi vode u Imotski, krenuli vi sa zapada, istoka, sjevera ili juga. Dođite, pohodite naš *grad na gori*, pomolite se zaštitnici Gospođi od Andjela! Ona, brižna majka, čeka vas raširenilim rukama!

Zora Petric

Svetkovina Preobraženja Gospodinova u Sigurati

U nedjelju 6. kolovoza 2017. godine sestrinska zajednica samostana Sigurata u Dubrovniku svečano je s vjernim pukom proslavila svetkovinu Preobraženja Gospodinova. Dobro je znati da se crkva Preobraženja nalazi u samoj povijesnoj jezgri grada Dubrovnika i jedina je u cijeloj Dubrovačkoj biskupiji posvećena Preobraženju Gospodinovu. Radostan je ovo i ugodan dan ne samo nama sestrama, nego i za sve vjerne, znane i neznane, posebno za naše dobročinitelje koji su nam spremni pomoći u svako doba kad god je to potrebno. Penjući se stepenicama od Straduna do naše crkve koja se nalazi na vrhu ulice, mnogima se čini kao da

uzlaze na brdo Tabor, te da poput Isusovih učenika motre sjajno Isusovo lice.

U samo predvečerje svetkovine oglasilo se naše crkveno zvono koje je pozivalo vjernike na misno slavlje. Svečano Euharistijsko slavlje predvodio je fra Veselko Grubišić, gvardijan samostana Male braće, uz sudjelovanje trojice bogoslova. Na početku svima je zaželio dobrodošlicu, a nama sestrama čestitao našu „festu“.

Govoreći o blagdanu Preobraženja, fra Veselko nas je podsjetio na izvanredan doživljaj iz Matejeva evanđelja koji opisuje Isusov odlazak s trojicom učenika na visoku goru Tabor u osamu na molitvu. Isus

je htio da učenici vide njegovu slavu, kako bi mogli izdržati kušnju koja ih čeka. Rekao je kako je ova svetkovina stavljena upravo u vrijeme godišnjih odmora kako bismo i mi kad se maknemo iz svakodnevnice mogli određene trenutke posvetiti molitvi te bili spremni i otvoreni za Božje djelovanje u nama. Na kraju slavlja predvoditelj nam je poželio da se svatko od nas popne na brdo svoga preobraženja te da u molitvi osjeti Božju blizinu. Nužno je sići s brda i vratiti se u svakodnevnicu i pokazati da je Isus živ

u nama te da njegovo lice prepoznajemo u ljudima s kojima živimo i susrećemo se.

Nakon misnog slavlja svi prisutni su posluženi kolačićima i svježim sokom, a svećenici, prijatelji i dobročinitelji našeg samostana pozvani su na zajedničku večeru koja je protekla u veselom druženju. Ovaj dan bio je ujedno *Dan otvorenih vrata* u našem samostanu.

s. Marislava Samardžić

Život skriven u Bogu

U povijesti ovog grada i u srcima njegovih žitelja dugo će živjeti uspomena na jedno rujansko nedjeljno poslijepodne u kojem je Split u svoje okrilje primio rijetkog i dragog gosta. Gradskim ulicama uz zvonjavu zvona, 17. rujna, sedamdeset pet godina nakon smrti, neraspadnuto tijelo sv. Leopolda Bogdana Mandića stiglo je pod kršne vrleti svojih pradjedova. Među svoje. Tisuće ljudi nošenih nutarnjom potrebom i nagnućem hrlilo je u susret čovjeku tako malenom i jednostavnom, tako bliskom i dragom osjećajući da i on njih želi susresti, saslušati i razumjeti u njihovoj ljudskosti. Tišina prvog susreta, u blizini pojišanskog svetišta odražavala je nijemo poštovanje, poklonstvo srca, tihu radost, ljudsku bliskost ali i onaj poseban osjećaj prožimanja naravnog i nadnaravnog, kad i sama tišina postane tiša jer Nebo pohađa zemlju.

Nakon odavanja počasti tijelo sv. Leopolda ispratili smo u svečanoj procesiji u kapucinsku crkvu Gospe od Pojišana gdje je svečano euharistijsko slavlje predvodio nadbiskup Marin Barišić. Govoreći o životu ovog (ne)običnog čovjeka i sveca biskup je istaknuo ono što najviše ocrtava njegov lik: malenost, jednostavnost, skromnost, poslušnost, služenje. „Skriven“, zbog onog što ljudsko oko vidi kao nesavršenost, skučeni prostor isповjeta on svojim predanim služenjem pretvara u katedralu duha, postajući u svojoj malenosti uzor svima nama.

Nakon euharistijskog slavlja ostali smo, zajedno s okupljenim narodom u osobnoj molitvi i štovanju relikvija sveca čiji lik tako snažno progovara čovjeku danas. Svako vrijeme ima svoje svece i upravo sveci to vrijeme najbolje otkrivaju prokazujući njegove lažne vrijednosti. Tako nasuprot suvremenog čovjeka gladnog slave, velikih djela, gospodarenja, moći, lažne veličine i lažnog sjaja stoji jedan svetac, naizgled neznanat, u očima svijeta nevažan, ni po čemu poseban, života skrivenog u Bogu, ali od Boga proslavljen, po svojoj predanosti u svom čovještvu ostvaren. Hvala ti, sveti Leopolde, što nas učiš da za svetost ne treba drugih talenata doli potpune predanosti Bogu. Zagovaraj nas i moli da ti postanemo što sličniji.

I na kraju, prebirući po svojoj nutrini i sabirući u tišini dojmove s ovog susreta vjerujem da je svatko od nas pronašao neku neočekivanu dragocjenost, biser koji mu je sv. Leopold krišom ubacio u dušu kao zalog prijateljstva i znak trajne Božje ljubavi na našem zemaljskom putu.

s. Marina Fuštar

Sveti Franjo sa susjedima i prijateljima

„Skladnost u mišljenu stvara prijateljstvo“ Demokritova je izreka koja se i danas potvrdila u druženju sa susjedima i prijateljima naše sestrinske zajednice u Sinju. Naime, o blagdanu svetoga Franje redovito nas povezuje želja za susretom i zajedničkim slavljenjem Sveca u našemu samostanskom okruženju. Ta se skladnost u željama i mišljenju ove godine konkretnizirala prvoga dana mjeseca listopada.

Zaklonjeni iza kuće od buke i prometa slavili smo Gospodina za euharistijskim stolom a potom smo se *preselili* u vrt i nastavili druženje uz ugodni razgovor za stolom sestrinske dobrodošlice i prijateljske susretljivosti. Brat sunce išao nam je *na ruku* pa je svojim zrakama grlio okupljene a kad bi zakratko oblacima i s njima hladnoći dao prednost, podsjetio bi nas da smo opet izabrale pravo vrijeme za ovu proslavu kojoj se naši susjedi i prijatelji nadaju, zapravo je priželjkuju.

Premda je ovo okupljanje postalo uobičajeno uvijek se ostvari na neki drugačiji način. I bližnji koje okupljamo uglavnom su isti a opet nisu isti. Bilo ih je koji su priznali a na drugima se vidjelo da su opušteniji i domaćiji. Ove godine neki naši dragi su nam nedostajali, a nekih smo se u misi osobito spominjali. I nova lica su se vidjela što je dobro kako za našu zajednicu, koja svojom franjevačkom prisutnošću ostvaruje navjestiteljsko poslanje, tako i za naše bližnje s kojima nastojimo njegovati zajedništvo Duha. Želimo da im ovo povezivanje bude put ostvarenja sklada i prijateljstva s Gospodinom. Zapravo, bit će nam se blago svima ako se budemo međusobnom bodrili da u nama *bude isto mišljenje kao u Kristu Isusu* (Fil 2,5).

s. Natanaela Radinović

Iz riznice života sestara jubilantkinja

U prethodnom broju Odjeka donijeli smo jedan dio sjećanja naših sestara jubilantkinja na prijeđeni redovnički put, a svjedočenjima koja slijede zaključujemo zapise iz riznice njihovih života, zahvalne što su s nama podijelile iskustvo rasta i sazrijevanja u okolnostima koje su u mnogočemu bile složenije od današnjeg načina života i djelovanja.

S. Rozarija Ana Župić

S. Rozarija, krsnim imenom Ana, najstarije je dijete u obitelji Bože i Pave rođ. Medvid, iz Radošića kraj Sinja. Ana se rodila 29. travnja 1938. godine u obitelji u kojoj je osim nje rođeno još osmero djece, a dvoje ih je umrlo u ranoj dječjoj dobi. Zajedno sa stričevom obitelji živjeli su skladno, u radosnom i ljubavlju prožetom ozračju. Anina teta Ivka bila joj je ujedno i strina, naime dvije sestre udale su se za dva brata. Molitva krunice okupljala je navečer sve članove obitelji, odrasle i djecu. Posebno se molilo za *ujca Maću* – fra Bernarda Medvida – dok je bio u zatvoru, optužen od komunističkih vlasti kao neprijatelj države. Obiteljski su bili posebno povezani s franjevcima iz samostana Čudotvorne Gospe Sinjske.

Na misu se išlo redovito, nedjeljom i blagdanima. S. Rozariji i danas zaigra srce kad se sjeti fratarskog obora i fratara koji su iščekivali djecu za pouku u vjeri. Fratri-profesori u franjevačkoj gimnaziji običavali su prošetati do Radošića, a djeca su im radosno istrčavala u susret.

Jednom zgodom je mala Ana upitala mater: *mogu li ženske biti fratri?* Majka je razumjela na što misli pa joj je rekla da za ženski svijet postoje *švore*, kako su nazivali redovnice. Od tada je Ana na sve načine gledala kako doći do njih i svima je govorila da će u *švore*, na što su joj se ostala djeca znala narugati. Teta a ujedno i strina Ivka, pobožna i razborita žena, poučila ju je da o tome puno ne govoriti te ne daje povoda izrugivanju. S njom je molila po tri krunice dnevno i ona ju je poučavala u mnogo čemu važnom za život. Majka nije bila sklona Aninoj želji da podje u samostan jer joj je, kao najstarije dijete, bila desna ruka u podizanju mlađe djece, a ni otac, znajući da je u samostanu očekuju brojna iskušenja. Ipak joj je rekao da podje, pa ako ne bude mogla, neka se slobodno vrati kući.

Prvi doticaj sa školskim sestrama imala je preko s. Ljube Boko i s. Benicije Mitar, koje su tada bile kuharice u franjevačkom samostanu u Sinju. U to se vrijeme obnavljala crkva Gospe Sinjske pa se i Ana spremno uključila nositi kamenje i maltu. Jednom su je radnici poslali u kuhinju da im nešto donese i tu se Ana susrela sa s. Ljubom i s. Benicijom koje su je, kako sama svjedoči, osvojile svojim osmijehom i ljubaznom zainteresiranošću. Primjetile su njezinu sklonost redovničkom pozivu. Kad je s. Ana Vidić trebala poći u Split, s. Ljuba je s njom uputila Anu na Lovret da pita može li biti primljena u samostan. Na njezinu veliku žalost, nije bila primljena. Tadašnja provincijalna predstojnica s. Henrika Glinšek rekla joj je da je premlada (imala je 14 godina) te da još nije završila osnovnu školu. Majka je bila radosna što nije primljena, a sestre u Sinju i teta Ivka su je tješile i bodrile da se utječe Gospinu zagovoru i da će sve biti dobro. Počela je obavljati pobožnost 15 subota (ispovijed, misa, pričest) na čast Gospoj Sinjskoj da bude primljena u samostan. Drugi put je pitala s navršenih 16 godina. Ali kada je stiglo pismo s popisom što sve treba sa sobom ponijeti, majci nije bilo lako pri pomisli kako sve to nabaviti. Pa ipak, snašla se za novac i opremila je svim potrebnim.

Ana je u kandidaturu primljena 3. ožujka 1954. godine. Na Lovret ju je dovela majka i zaplakala govoreći sestrama: *Evo, dajem je Bogu i vama*. Već drugog dana Ana je poslana u franjevački samostan u Makarsku gdje je pomagala u kuhinji. Ustajala je rano a lijegala kasno i nije se bojala rada, no za molitvu nije bilo puno vremena. Narednu godinu premještena je na Lovret gdje je pomagala u raznim poslovima: u kuhinji, na vrtu, u štali, išla u *spizu* te vježbala sviranje na glasoviru. Uz to je dovršavala osnovnu školu, jer je u rodnom mjestu imala mogućnost završiti samo četiri razreda pučke škole. U postulaturu je primljena 27. veljače 1957. godine, a godinu novicijata započinje 3. listopada iste godine. Nakon položenih prvih redovničkih zavjeta neko vrijeme ostaje u provincijalnom središtu (1958.-1961.), pomaže u kućanskim poslovima i pohađa glazbeni tečaj za redovnice pri biskupskom Sjemeništu u Splitu. Nastavlja s tečajem i za vrijeme boravka (nepuna godina) u franjevačkom samostanu na Poljudu gdje je u to vrijeme bila *naša ekonomija*, te pomaže u kuhinji i na vrtu. Kad bi vježbala sviranje na harmoniju, od umora bi zaspala, tako da u sviranju nije mogla napredovati. Godine 1961. poslana je u Zagreb u franjevački samostan

Majke Božje Lurdske, jer sestre tada nisu imale vlastite kuće, s nakanom da upiše Katehetski tečaj koji se upravo te godine otvorio. Budući da je u zadnji čas, neposredno pred početak tečaja, odlučeno da ga upiše za prijemni se ispit nije spremala, ali ga je izvrsno položila. Uz pohađanje tečaja pomagala je u kućanskim poslovima u samostanu. Po završetku jednogodišnjeg Katehetskog tečaja dolazi na Lovret, odakle u mjesecu studenomu započinje katehizacijom u župi Krilo-Jesenice (1962.-1965.). Radi jako dobro sa svim uzrastima djece i mladih koji su dolazili u velikom broju, među njima čak i djeca komunističkih obitelji. Kada su se u župi Krilo-Jesenice nastanile sestre služavke Malog Isusa, povučena je sa župe i bez poznavanja njemačkog jezika poslana u novootvorenu podružnicu u samostan franjevaca konventualaca u Beču (1965.-1968.). Osim pospremanja Sjemeništa nadzirala je sjemeništarce i upućivala ih u higijenu, a od njih je učila pokolu riječ njemačkog jezika. Slijedeća podružnica njezina djelovanja bio je starački dom *Marienheim* u Glonnu u Njemačkoj (1968.-1970.), gdje vodi brigu o zaposlenicima Doma i radi u njezi štićenika. Također su joj povjerene sestre juniorke koje se nalaze u Njemačkoj. Kasnije upisuje tromjesečni tečaj njemačkog jezika. Iz Glonna je poslana u novootvorenu podružnicu u Salezijanski zavod u Neunkirchenu (1970.-1972.) gdje vrši službu kućne predstojnice, vodi domaćinstvo i nadzor nad radnim osobljem te njeguje bolesnu djecu. Potom se vraća u Glonn (1972.-1978.), gdje vodi brigu za zaposlenike i obavlja njegu, a ujedno vrši i službu kućne predstojnice. U Baden-Badenu (1978.-1981.) djeluje kao socijalna radnica i pastoralna suradnica u Hrvatskoj katoličkoj misiji. Na nekoliko godina (1981.-1987.) vraća se u Domovinu u našu kuću u Zagrebu, Istarska 5, gdje obavlja razne kućanske poslove i vrši službu kućne predstojnice. U toj zajednici živjela je i ondašnja provincijalka koja je nije bila primila u samostan te je na koncu svoga zemaljskoga života, s. Rozariju koja ju je njegovala, molila za oproštenje i pitala je li ona njoj oprostila. S. Rozariju je to posebno ganulo što je s. Henrika taj teret tako dugo nosila u svom srcu.

Po završetku službe kućne predstojnice u Zagrebu, s. Rozarija je poslana u Njemačku. Djelovala je u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Frankfurtu (1987.-1995.), a potom u Darmstadtu (1995.-2001.) kao pastoralna suradnica. Godine 2001. vraća se u Domovinu u našu kuću u Zadru, V. Lisinskog 28b, odakle kao vjeroučiteljica djeluje u župi Ploča. Od ljeta do Božića 2003. godine, na zamolbu Provincijalne uprave, danonoćno vodi brigu za mons. Šimu Duku koji se tada nalazio kod otaca salezijanaca u Arbanasima. Kad se mons. Duka vraćao u Rim, prati ga i služi mu, unatoč vrlo složenim okolnostima, u njegovoj kući u Rimu sve do smrti 2006. godine. Nakon toga dolazi u našu novosagrađenu kuću u Zadru u Arbanasima, za čiju je gradnju podnijela veliku žrtvu njegujući vrlo zahtjevnog mons. Duku, kojemu je Provincija izskazivala svoju zahvalnost za doprinos koji je dao za gradnju te sestrinske kuće. U Arbanškom novootvorenom dječjem vrtiću dodijeljena joj je služba posluživanja hrane djeci (2007.-2010.). Kasnije (2010.-2015.), uz rad na samostanskoj porti, obavlja i kućanske poslove u kojima i danas daje svoj udio koliko može, s obzirom na narušeno zdravstveno stanje. Duh pobožnosti koji u njoj tinja još od djetinjstva već desetljećem unosi u tjedne molitvene susrete s gospodama iz župe Gospe Loretske.

Čini se da je boravak u Rimu i posluživanje mons. Duke bilo najteže razdoblje u njezinom redovničkom životu. No vjera i pouzdanje u Boga dali su joj da izdrži te dane i godine prinoseći Bogu žrtvu za dobro Provincije, kako ju je nekada poticao vlč. Vilim Cecelja, ondašnji duhovnik sestara u Glonnu, a koji je kao emigrant živio u Salzburgu. Za njezin rast u duhovnom životu na poseban način je zaslужan *dobri* otac Antić kojega je upoznala

pred ulazak u novicijat na prvim duhovnim vježbama na Lovretu, a dolaskom u Zagreb imala je prilike više s njime kontaktirati i usvajati njegove savjete.

S. Rozarija ističe da je ponosna i radosna što je redovnica. Za ustrajnost je, tvrdi, najvažnija molitva. Ako se ne kleći pred Gospodinom, nema radosti ni njegova blagoslova. *Meni je redovnički život lijep, ponavlja, ne znam kako bih ga drugačije opisala. Bog mi je to dao i zahvalna sam mu.*

S. Verena Matuša Masnić

S. Verena, krsnim imenom Matuša, rođena je u velikoj patrijarhalnoj obitelji 29. rujna 1939. godine od oca Andrije i majke Ive rođ. Labrović u Glavicama kraj Sinja. Obitelj u kojoj se živjelo od poljoprivrede i stočarstva znala je brojiti i do 30 članova. Bili su dobrostojeći.

Kako je sve ‘mirisalo’ na drugi svjetski rat, po djedovu savjetu utekli su se Bogu i dragoj Gospi te se podijelili, da bar netko ostane na životu. Roditelji su ubrzo sagradili novu kuću. Kad je rat započeo starija braća su otisla na ratište dok je otac radio kao kuhar za vojsku smještenu u selu Otoku. Tako je majka ostala kod kuće s nejakom djecom među kojima je bila i Maša, kako su je od milja zvali.

Po završetku rata Maša je upisala pučku školu u Glavicama (četiri razreda), a potom u Sinju završila još dva razreda. Već kao djevojčica znala je svoje misli usmjeravati na ono što je Božje i razmišljati o Božjoj prisutnosti. Obiteljske prilike su bile takve da nije mogla s drugim učenicima ići na vjersku pouku te se sama prijavila župniku da je poučava. Tako se pripravila za prvu pričest i krizmu i bila sva sretna što je to uspjela.

Milost je Božja u Maši djelovala i rasla te je osjetila njegov poziv da mu se potpuno posveti, opredjeljujući se za redovnički život. Njezinu želu i odluku učvršćivali su i susreti s dobrim i poniznim franjevcima i franjevkama u rodnoj župi u Sinju. No, kada je svoju namjeru iznijela u obitelji, svi su se usprotivili i odvraćajući je govorili kako takav način života nije za nju. Čak ni njezine dvije tete, naša s. Amabilis i s. Brigita Masnić, nisu smatrali da je to za nju, jer je kao najmlađe dijete bila razmažena a u samostanu je bio neizbjeglan naporan fizički rad te su mislile da neće ustrajati. No Maša se nije dala smesti ni odvratiti od svoje odluke. Držala je da u samostanu ništa lošega neće naučiti, pa ako se i vrati, ponijet će sa sobom samo dobro. Na blagdan Gospe od Anđela 1954. godine pošla je u Split i pokucala na vrata samostana Školskih sestara na Lovretu gdje ju je primila s. Henrika Glinšek, tadašnja provincijalna predstojnica, a njezinoj sreći nije bilo kraja.

Vrijeme kandidature provela je u Zadru, u Nadbiskupskom sjemeništu *Zmajević*, poznatom kao izuzetno zahtjevnom podružnicom. Obavljala je razne poslove: pomagala u kuhinji i pospremanju sjemeništa te oko domaćih životinja. Sve je izdržala, jer ju je nosila snažna želja da bude dobra redovnica.

Nakon nepune tri godine kandidature, 2. travnja 1957. godine, primljena je u postulaturu koju provodi u provincijalnom središtu u Splitu. Iste godine 3. listopada započinje godinu

novicijata. Osim vremena posvećena poduci, obavljala je razne poslove: u kuhinji, vrtu, štali te u šivaonici kod s. Ljudevite Šonje. Imala je i satove učenja sviranja na glasoviru pod vodstvom s. Benjamine Zorica i s. Emilije Glibotić.

Nakon položenih prvi redovničkih zavjeta 1958. godine poslana je u franjevački samostan otaca kapucina na Pojišanu u Splitu gdje dvije godine uređuje rublje te pomaže u kuhinji i crkvi. Isti posao nastavlja jednu godinu (1960.-1961.) u franjevačkom samostanu na Dobrome u Splitu. Potom 1961. dolazi u samostan na Lovret te kroz jednu godinu uči krojenje i šivanje kod vrsne samostanske švelje s. Tomislave Pantelić. Poslije toga slijede podružnice u kojima je uglavnom vršila službu švelje i imala brigu uređivanja rublja, a kada je trebalo rado je pomagala i na drugim dužnostima. Bilo je to ovim redoslijedom: Zagreb, samostan Majke Božje Lurdske (1962.-1966.); franjevački samostan u Makarskoj gdje je uz šivanje bila također sakristanka u samostanskoj crkvi (1966.-1969.); samostan Male braće u Dubrovniku (1969.-1971.); franjevački samostan na Poljudu (1971.-1973.); samostan franjevaca konventualaca u Beču (1973.-1975.); samostan franjevaca trećoredaca na Ksaveru u Zagrebu (1975.-1978.); ponovno samostan Majke Božje Lurdske (1978.-1982.) te još jednom samostan na Ksaveru (1982.-1983.).

Od godine 1983. do 1989. s. Verena djeluje u našoj kući u Sinju. Uz šivanje, kućanske poslove i uređenje vrta, povremeno posjećuje bolesnu majku. Kad je majka onemoćala, tražila je dopuštenje da smije stalno biti uz nju kako bi je njegovala te u rodnim Glavicama ostaje sve do majčine smrti. Nakon toga od siječnja do lipnja 1993. godine pomaže u kuhinji zadarskog Sjemeništa koje je za vrijeme Domovinskog rata djelovalo u Pazinu. Na jesen 1993. godine premještena je u samostan franjevaca trećoredaca sv. Mihovila u Zadru gdje 20 godina vodi brigu za uređenje crkve i rublja. Od 2012. godine, suočavajući se sa zdravstvenim tegobama, nalazi se u sestrinskom samostanu u Zadru, Trg Gospe Loretske 10.

S. Verena je dugi niz godina vršila službu kućne predstojnice: u Male braće u Dubrovniku, u Splitu na Poljudu, Beču, u Zagrebu u samostanu Majke Božje Lurdske i na Ksaveru te u samostanu Sv. Mihovila u Zadru.

Ono što je s. Vereni posebno ostalo u sjećanju jesu skromne i ponizne sestre naše Provincije te njihova nemetljivost u radu i životu. Lijepe su joj uspomene na sestrinsko skladno pjevanje tijekom mise i molitvenih časova. U duhovnom hodu dosta joj je pomogao *dobri* otac Antić koji ju je usmjeravao da se sve više okreće Bogu i Majci Božjoj te da u svom ponašanju uvijek bude svjesna svog poziva i onoga što je Bogu obećala. Poticao ju je na strelovite molitve i bodrio da će joj Bog uvijek priteći u pomoć i dati strpljivosti u svemu. S. Verena vjeruje da joj je molitva uistinu davala snagu a i sada joj daje, posebno molitva pred Svetohraništem. Moli Gospodina da bude bolja i da mu radosna dođe u vječni zagrljaj.

S. Zdravka Andža Marić

Rođena sam 5. prosinca 1937. u Suhaču kraj Sinja. U obitelji nas je bilo šestero djece, četiri brata i dvije sestre. Dva brata blizanca su umrla nekoliko dana poslije rođenja, a mater se po porodu teško razboljela. Imali smo dosta zemlje, radilo se puno i od toga živjelo. Molilo se zajedno svake večeri, a nedjeljom se išlo na misu. Jako smo poštivali svećenike.

Kako je naša mater bila boležljiva, imala sam brigu o mlađoj braći i sestri. Kad sam odrasla počela sam raditi, tako das sam kraće vrijeme radila u tri poduzeća. Uz posao u poduzećima

izrađivala sam i krunice, a otac češljeve od drveta, pa sam oboje prodavala. Mogla sam se zaposliti i u *Dalmatinki*, tvornici konca, no znala sam: odem li tamo raditi, neću u samostan, a moju su pozornost ipak privlačile redovnice koje su klečale kod Gospina oltara u Sinju. Bile su to franjevke, a milosrdnice su klečale na drugoj strani, kod oltara sv. Josipa.

Najstariji brat - fra Alberto - otišao je u franjevačko sjemenište nakon četvrтog razreda pučke škole. Kako se onodobno sjemeništaricima rodom iz Sinjskog kraja rublje pralo kod kuće, i tu obvezu sam preuzela na sebe kao što sam mu kasnije, pri odlazak u novicijat, šivala i nešto odjeće. Brat i ja bili smo posebno povezani. Iako je bio stariji od mene išli smo u isti razred jer se tek po završetku rata pošlo u školu te su stariji i mlađi đaci zajedno pohađali nastavu.

Nakon bratovog odlaska u novicijat, zamolila sam čaću da ode ocu Šetki te mu rekne da me primi u samostan jer sam mislila kako je primio moga brata i druge đake u sjemenište da tako može primiti i mene, no on je ocu rekao da se javim časnim sestrama. I javila sam se s. Ljubi Boko koja je tada djelovala u franjevačkom samostanu u Sinju i koja me upućivala što trebam učiniti. S navršenih sedamnaest godina ponovo sam zamolila sestre franjevke u Sinju da me prime u samostan, a onda se odlazak oduljio na tri mjeseca jer mi je bilo teško ostaviti moje. No sestre su mi, u iščekivanju moga konačnog dolaska, poručile da dođem čim prije, inače će netko zauzeti mjesto te sam tako s majkom pošla u Split na Lovret na drugi dan Uskrsa, 12. travnja 1955. godine, gdje nas je dočekala s. Oresta Spacapan. Upitavši moju mater: *Je li ti je žao dati?* umjesto matere, ja sam se rasplakala, a mater mi je samo pri odlasku rekla: *Ako je tebi teško, ajmo kući.*

Prve sam dane bila žalosna, a kandidatkinja Ana (naša s. Rozarija) tješila me riječima: *Budi vesela, ovo je sada naša kuća!* Nakon nekoliko dana sestre su me poslale u franjevački samostan na Dobri u kojem sam pomagala s. Klari Bogdan koja je vodila brigu o pranju rublja što nije bilo jednostavno jer se sve pralo na ruke. Uz to, tripot dnevno odlazila sam na Lovret musti kravu koju je gvardijan nabavio za potrebe samostana. Nakon godinu i pol u pratnji fra Leona Bošnjaka došla sam u Zagreb u samostan Majke Božje Lurdske, a imala sam osjećaj kao da sam premještena u Afriku. Jednom me tako otac Ante Antić, vidjevši me žalosnu, upitao jesam li se pokajala. Pognula sam glavu i zanijekala, a u sebi sam (čuvši u neposrednoj blizini zvuk aviona) pomislila: *E da je meni znati gdje se ovi avioni spuštaju, odmah bih otišla tamo i pobegla kući* (tada je aerodrom bio i u Sinju). Nakon osam mjeseci boravka u Zagrebu, trebala sam poći u Split za ulazak u postulaturu, ali me nije imao tko zamijeniti. S. Benigna Hladnik posudila je ovratnik od sestara Maloga Isusa pa mi ga je otac Antić predao i tako sam 3. travnja 1957. godine postulaturu započela u Zagrebu.

Kako je otac Antić nas kandidatkinje poučavao, jednom prigodom mi je rekao: *Čuj, čerce, sa svakim lijepo a od svakog daleko* – to mi je i dan danas na pameti. Zagreb sam napustila pred ulazak u novicijat koji je počeo 3. listopada 1957. godine, a voditeljica nam je bila s. Mirjana Jerković. Radile smo na vrtu, a redale smo se i za druge dužnosti. U šivaoni smo kod s. Alverniye Petanus bile po mjesec dana, a jedino je mene zadržala dva mjeseca jer je vidjela da imam ruku za šivanje.

Nakon novicijata poslana sam u franjevački samostan na sv. Duhu u Zagrebu (1958.-1960.) u kojem je bilo puno đaka, puno bogoslova, puno posla tako da smo i noću prale robu, razumije se, ni ovdje nije bilo mašine. Nakon dvije i pol godine slijedio je premještaj u Nadbiskupsko sjemenište u Zadar (1960.-1963.): opet puno đaka i puno bogoslova. Ja sam imala dužnost pospremati razrede, svećeničke sobe i kapelu, pomažući još i u kuhinji,

blagovaonici i praonici. Jednom, nakon pospremanja, potegla sam vrata, a ključ i brava su ispali i ja sam pala na glavu. Ništa se ne sjećam što je dalje bilo. Rekli su mi da su me oživljavali. Poslije toga slijedio je odlazak u Split u samostan Gospe od Zdravlja (1963.), gdje sam se zbog posljedica pada kratko zadržala te sam vrlo skoro bila premještena u provincijalnu kuću na Lovret. Nakon oporavka, na Lovretru sam šivala jorgane i štramce. Kad se ta radinost ukinula išla sam raditi kod jedne obitelji kod koje idem već tridesetak godina. Obavljala sam kućanske poslove i čuvala im djecu, pa tako kasnije i djecu njihove djece. Kod njih sam se osjećala posebno dobro i prihvaćeno, od djece voljena jer sam znala kako se s njima igrati, a roditelji su bili zadovoljni mojim predanim radom. Povezanost traje i dan danas.

Prije dolaska u samostan završila sam četiri razreda pučke škole, a u samostanu sam dovršila osmoljetku. Završila sam također tečaj šivanja i vezenja. Život u samostanu bio je onodobno stroži i zahtjevniji nego danas. Nije se smjelo izići ni u grad bez "blagoslova" predstojnice. I koliko god mi se čini da danas ima više slobode i razumijevanja, znam da je onda bilo više molitve.

Moj život obilježili su mnogi dani radosti od kojih ovdje izdvajam dan mlade mise moga brata fra Alberta (1964.) i dane dolaska pape Ivana Pavla II. u Split (1998.) kada sam se osjetila posebno blagoslovljrenom jer me je na svečanom euharistijskom slavlju na Žnjanu pričestio sam sveti Otac. Ni sanjati nisam mogla da će baš meni *u dio pasti* da me sveti Otac pričesti. Trema koje sam se pribojavala ni pojavila se nije u njegovoj prisutnosti: mirno sam kleknula i osjetila sam se obasjana svetošću kojom je zračio. Bilo je dovoljno i teških trenutaka, ali vjerujem da mi je Bog pomagao i izbavljao me. Imala sam nekoliko operacija, a i sada su prisutne mnoge zdravstvene tegobe. Boga molim potrebnu snagu za sve što trebam otprijeti i izdržati, a molim ga da mi pomogne prihvativit sve što mi smeta kod drugih, tako da ni meni ni drugima ne bude *pogubno*. U Božjoj blizini osjećam se smireno i zahvaljujem mu na svemu što je učinio za mene u mom životu, svjesna da je On onaj koji me stalno prati i bodri u svim poteškoćama.

Na kraju bih samo mladim sestrama poručila da ustraju u pozivu i dovrše što su započele, ostajući vjerne onome što su Bogu obećale – i On će im u svemu pomoći.

s. Zdravka Marić

JEKA IZ AFRIKE

Dani što ih učini Gospodin

Afričko podneblje pamtit će zajedno s našim misionarkama mjesec kolovoz po nizu redovničkih slavlja koja su ga obilježila i kroz koja se, kako nam sestre pišu, na poseban način odčitava milosni znak Kristove prisutnosti: ulazak u postulaturu, početak godine novicijata, obnova privremenih zavjeta te svečano zavjetovanje s. Marie Noella Neemi koje je bilo silna radost ne samo za zajednicu nego i za njenu obitelj i prijatelje. Radost svečanih slavlja upotpunio je i dolazak s. Adriane Galić, nove misionarke, članice Provincije Svetе Obitelji iz Hercegovine, kojoj je povjeren rad u školi u kojoj predaje vjeronauk i engleski jezik. Iako svesne da nije jednostavno tako brzo „posložiti“ prve dojmove, ipak smo je zamolile za kratko javljanje iz nove sredine te njeno pismo donosimo u nastavku, ostajući u zahvalnosti pred Ocem milosrđa i vjerujući da samo On može obnoviti lice zemlje preko naših ruku i života ma gdje da jesmo.

Hvaljen Isus i Marija!

Drage sestre,

želja mi je prenijeti vam u nekoliko rečenica moje prve doživljaje iz našeg Konga.

S. Mislava i ja smo u Ruandu, u Kigali, na afričko tlo sletjeli 9. kolovoza 2017., gdje nas je dočekala s. Franēoise. Prenoćile smo kod fra Ivice i kroz prašumu se uputile prema gradu Bukavu. Usput smo par puta susrele male, slatke, crno-bijele majmune – dobrodošlica Afrike! - te smo nakon nekoliko sati vožnje, stigle kući. Bogu hvala! Sestre su nas dočekale s pjesmom i bubenjevima, s mnoštvom lijepih riječi, zagrljaja i poljubaca. Slavile smo moleći Večernju a slavlje se nastavilo i za stolom, gdje smo razmijenile sve novosti i „uručile“ sve pozdrave i darove.

Prirodno je voljeti svoju zemlju, obitelj i prijatelje, ali poseban je osjećaj kad dođeš u zemlju gdje je sve drugačije, a ipak se osjećaš kao kod kuće. Pred Bogom smo svi jednaki! Svi smo jedni drugima dar! I zaista je blagoslov kao braća i sestre zajedno živjeti!

Svega par tjedana sam *tamo gdje banane cvatu*, a imam osjećaj kao da sam već

mjesecima ovdje. Sa svakim novim danom dođe i novo neko iskustvo. Afrika je prekrasna i mnogo je toga što želim vidjeti, upoznati, istražiti, usvojiti...

Na moju veliku radost zajednica je odredila da se s još četiri sestre kongoanke smjestim u Nyantende, selu pored grada Bukavu. A kad kažem selo, nemojte zamišljati naša mala sela. Riječ je o velikom selu s mnoštvom obitelji, djece, prekrasnih duša, radosnih i nasmijanih lica, koji iz svega glasa slave Boga. Žao mi je vidjeti crkvu u ruševnom stanju, jer je stara i na nestabilnom tlu... No vjernicima, koliko mogu primijetiti, to ne smeta previše. Kad u crkvi nema mjesta, posjedaju oko crkve, pjevaju, mole pobožno, u tišini slušaju i upijaju svako čitanje i svaku svećenikovu riječ, i to je tema razgovora u tjednu koji slijedi. Svake nedjelje slave se četiri sv. mise i na svakoj je crkva puna. Djeca me posebno oduševljavaju. Doista su preslatka, pogotovo kad plješću rukama i plešu na misi držeći za ruku mamu ili stariju sestru, brata, a u svakoj obitelji je uglavnom više od sedmero djece. O najmanjima da i ne govorim: uvijek su uz majku, bilo u naručju, bilo na leđima. Toliko su mirni

da su neki od njih s majkama u zboru: to sam prvi put u životu vidjela!!! Ako dijete treba podojiti, majka to učini, bez stida, jer je to prirodna, svakidašnja stvar. I nitko se ne okreće, nitko ne komentira - svima je to prirodno i ubičajeno. Predivno! Majka je Majka i djeca su njezin ponos. Četvrtkom je blagoslov djece kojeg jednostavno ne mogu opisati – treba ga vidjeti, doživjeti!! Svako jutro na misi pjeva i svira drugi zbor. Ovdje doista svi pjevaju!

S. Elisabeth i ja radimo u školi koju vode s. Mislava i s. Immaculée. Posla ima koliko hoćete, bez imalo pretjerivanja, jer u svakom razredu imamo oko 55 djece. Pomnožite sa četiri razreda, dva predmeta, vjeronauk i engleski jezik, i zamislite kako je ispraviti sve školske i domaće uratke. No sretna sam i blagoslivljam Gospodina jer znam da je sve to malo u usporedbi sa svima onima koji nemaju priliku ići u školu. To mi je bilo nezamislivo dok nisam došla u DR Kongo i sama se uvjerila koliko je bijede ovdje. Prestrašno je da u današnje vrijeme djeca nemaju osnovno: hranu, lijekove, mogućnost obrazovanja... Sve navedeno ovdje je luksuz. Djeca u školama nemaju udžbenike, tako da se moram dobro pripremiti i 'izdvojiti' ono najbitnije što moraju zapisati i zapamtiti. Nedavno su jednoj djevojčici ukrali školsku uniformu,

košulju i suknu, a ona je plakala i plakala, bila je neutješna znajući da ne može ići u školu bez uniforme, a nema novaca kupiti drugu. Još se navikavam na sve ove 'nove stvarnosti' i preporučam svu ovu djecu u vaše molitve.

Nedavno smo za početak školske godine imali misu u školskoj dvorani. Prigodno je upriličen i blagoslov djece i učitelja. Voljela bih da ste bili ovdje s nama i uživali u pjevanju naših 750 učenika. Prekrasno!

Sa sestrom Noëllom posjetila sam na obostranu radost i jednu obitelj udaljenu od nas sat vremena hoda a do koje treba prijeći gotovo neprohodan put. Kako sam prvi put ušla u njihovu kuću, u znak zahvalnosti dobila sam kokoš na dar. Putem k njima pratila su nas mnogobrojna djeca, a pri povratku pola stanovnika sela nas je ispratilo doslovce do kućnih vrata. Ovo je samo jedan u nizu zanimljivih običaja.

Toliko je toga što bih vam još željela napisati, opisati... ali ovdje ću završiti. Neka za ovaj put bude dovoljno.

Veliki pozdrav svima iz vrućega i prekrasnoga Nyantendea!

s. Adriana Galic

NAŠI POKOJNICI

Sestre naše Družbe

S. M. Ksenija Ilc, živjela 98 godina, u Družbi 77 godina,
preminula 18. srpnja 2017., Repnje

S. M. Josipa Šimić, živjela 81 godinu, u Družbi 62 godine,
preminula 8. rujna 2017., Bijelo Polje

S. M. Imelda Štor, živjela 74 godine, u Družbi 57 godina,
preminula 20. rujna 2017., Trst

S. M. Valerija Ilić, živjela 95 godina, u Družbi 77 godina,
preminula 26. rujna 2017., Mostar

Rodbina sestara

Ivan Labrović, brat s. Tatjane, preminuo 18. kolovoza 2017.

Zahvala

Drage sestre!

U sedamdesetčetvrtoj godini života moj dragi brat Ivan ovaj život i sve vremenito zamijenio je vječnošću. Vjerujem da ga je dobri Bog našao dostoјna svoje blizine i obdario vječnim pokojom.

Sestrinski zahvaljujem svakoj od vas za izraze sućuti i ispraćaj dragog mi brata na posljednje ovozemaljsko počivalište, a njegovu dušu preporučam i nadalje u molitve.

Zahvalna s. Tatjana

Pjesma stvorenja,
fra Petar Perica Vidić

PRILOZI

Poruka pape Franje za Svjetski misijski dan 2017.

Misija u srcu kršćanske vjere

Draga braćo i sestre,

I ove nas godine Svjetski misijski dan okuplja oko Isusove osobe "prvog i najvećeg blagovjesnika" (Pavao VI., Evangelii nuntiandi, 7), koji nas neprestano šalje da naviještamo Evandelje ljubavi Boga Oca u snazi Duha Svetoga. Ovaj nas dan poziva da ponovno razmišljamo o misiji u srcu kršćanske vjere. Naime, Crkva je misijska po svojoj naravi; u protivnom ne bi više bila Kristova Crkva, nego tek jedna od zajednica koja bi brzo prestala služiti svojoj svrsi te bi nestala. Stoga smo pozvani postaviti si određena pitanja o našem kršćanskom identitetu i odgovornostima nas kao vjernika, u svijetu obilježenom zbumjenostima, razočaranjem i frustracijom i rastrganom brojnim bratoubilačkim ratovima, koji nepravedno pogađaju poglavito nedužne. Koji je temelj našega poslanja? Što je središte našega poslanja? Koji su temeljni pristupi koje trebamo poduzeti u obavljanju svojeg poslanja?

Misija i preobražavajuća snaga evanđelja Krista, Puta, Istine i Života

1. Misija Crkve, namijenjena svim ljudima dobre volje, temelji se na snazi preobraženja koju ima evanđelje. Evanđelje je Radosna vijest koja u sebi sadrži zaraznu radost i nudi novi život: život uskrsloga Krista koji, darujući nam svoga životvornoga Duha, postaje za nas Put, Istina i Život (usp. Iv 14, 6). On je onaj koji nas poziva da ga slijedimo s povjerenjem i hrabrošću. U nasljedovanju Isusa kao našeg Puta, doživljavamo njegovu Istinu i primamo njegov Život, koji je punina zajedništva s Bogom Ocem, u sili Duha Svetoga. Taj nas život oslobađa od svake sebičnosti i izvor je kreativnosti u ljubavi.

2. Bog Otac želi ovu egzistencijalnu preobrazbu svojih sinova i kćeri. Ta preobrazba nalazi svoj izraz u klanjanju u duhu i istini (usp. Iv 4, 23-24), po životu oživotvorenim Duhom Svetim u nasljedovanju Isusa Sina na slavu Boga Oca. "Božja slava je živi čovjek" (Irenej, Adversus haereses IV, 20, 7). Naviještanje Evanđelja postaje tako živa i djelotvorna riječ koja ostvaruje ono što razglašava (usp. Iz 55, 10-11), to jest Isusa Krista, koji se neprestano utjelovljuje u svakoj ljudskoj situaciji (usp. Iv 1, 14).

Misija i Kristov kairos

3. Misija Crkve, dakle, nije širenje neke vjerske ideologije, a još manje predlaganje nekog uzvišenog etičkog nauka. Mnogi su pokreti u svijetu sposobni pobuditi uzvišene ideale ili načine življenja smislenog života. No, kroz misiju Crkve sâm Isus Krist nastavlja evangelizirati i djelovati. Njegova misija tako u povijesti uprisutnjuje kairos, pogodno

vrijeme spasenja u povijesti. Propovijedanjem evanđelja, Uskrsli Isus postaje uvijek iznova naš suvremenik, tako da oni koji ga prihvate s vjerom i ljubavlju doživljavaju preobražavajuću snagu njegova Duha koji čovječanstvo i stvorenje čini plodnima, kao što kiša čini zemlju plodnom. "Njegovo uskrsnuće nije nešto što pripada prošlosti, već sadrži neku životnu snagu koja je prožela svijet. Tamo gdje se sve čini da je mrtvo, sa svih se strane iznenada ponovno javljaju klice uskrsnuća. To je neodoljiva sila" (*Evangelii gaudium*, 276).

4. Imajmo uvijek na umu da "biti kršćanin nije rezultat neke etičke odluke ili neke velike ideje, već je to susret s dogadjajem, s Osobom, koja životu daje novi obzor i time konačni pravac" (Benedikt XVI., *Deus caritas est*, 1). Evanđelje je Osoba, koja se neprestano nudi i stalno poziva one koji ju prihvaćaju s poniznom i djelatnom vjerom i povjerenjem dijeliti njezin život stvarnim dioništvom u vazmenom otajstvu Kristove smrti i uskrsnuća. Evanđelje postaje tako, po krštenju, izvorom novog života, oslobođenog vladavine grijeha, prosvijetljenog i preobraženog Duhom Svetim, po potvrdi postaje okrjepljujuće pomazanje koje, po istome Duhu, pokazuje nove putove i strategije svjedočenja i praćenja, a po euharistiji postaje hrana za novi život, "lijek besmrtnosti" (Ignacije Antiohijski, *Epistula ad Ephesios*, 20, 2).

5. Svjetu je nasušno potrebno evanđelje Isusa Krista. On, po Crkvi, nastavlja svoje poslanje Dobrog Samarijanca, vidajući krvareće rane čovječanstva i kao Dobri Pastir neprestano traži one koji besciljno lutaju krvudavim stazama koje nikamo ne vode. Hvala Bogu, mnoga značajna iskustva i dalje svjedoče o preobražavajućoj snazi evanđelja. Tu mislim na gestu studenta Dinke koji je, po cijenu vlastitog života, zaštitio studenta od pripadnika neprijateljskog plemena Nuer koji su ga htjeli ubiti. Mislim također i na ono euharistijsko slavlje u Kitgumu, u sjevernoj Ugandi, gdje je, nakon okrutnog pokolja koje je počinila skupina pobunjenika, misionar poticao narod da ponavlja Isusove riječi na križu: "Bože moj, Bože moj, zašto si me napustio?", kao izraz očajničkog vapaja braće i sestara raspetoga Gospodina. Za narod je to slavlje bilo veliki izvor utjehe i ohrabrenja. Možemo također podsjetiti na bezbrojna svjedočanstva o tome kako evanđelje pomaže u prevladavanju uskogrudnosti, sukobâ, rasizma, plemenskih sukoba te svugdje i među svima promiče pomirenje, bratstvo i uzajamnu razmjenu iskustva i dobara.

Misija nadahnjuje duhovnost stalnog izlaska, hodočašća i progonstva

6. Misija Crkve oživljuje duhovnost stalnog izlaska. Pred nas se postavlja izazov "izići iz vlastite udobnosti i imati hrabrosti poći na sve periferije koje trebaju svjetlo evanđelja" (*Evangelii gaudium*, 20). Misija Crkve nas potiče na trajno hodočašće po različitim bespućima života, kroz različita iskustva gladi i žeđi za istinom i pravednošću. Misija Crkve nadahnjuje iskustvo stalnog progonstva, kako bismo, u svojoj žeđi za beskonačnošću, postali svjesni da smo prognanici koji putuju prema svojoj konačnoj domovini, smještenoj između "već" i "još ne" Kraljevstva nebeskog.

7. Misija podsjeća Crkvu da ona nije svrha samoj sebi, već ponizno sredstvo i posredovanje Kraljevstva. Crkva koja je autoreferencijalna i zadovoljava se zemaljskim uspjehom, nije Kristova Crkva, njegovo raspeto i slavno Tijelo. Zato bismo trebali više voljeti "Crkvu koja

je doživjela nezgodu, koja je ranjena i prljava zato što je izišla na ulice, nego Crkvu koja je bolesna zbog zatvorenosti i komocije hvatanja za vlastite sigurnosti" (isto, 49).

Mladi, nada misije

8. Mladi su nada misije. Osoba Isusa Krista i Radosna vijest koju je progglasio i dalje oduševljavaju mnoge mlade ljude. Oni traže načine da se hrabro i s oduševljenjem stave u službu čovječanstva. "Mnogi mladi pružaju svoju solidarnu pomoć s obzirom na probleme u svijetu i posvećuju se raznim aktivnostima i različitim oblicima volonterskog rada [...]. Kako je lijepo vidjeti da su mladi 'putujući propovjednici' (callejeros de la fe), radosno noseći Isusa na sve ulice, na sve trgrove, u svaki kutak zemlje!" (isto, 106). Sljedeća opća redovita skupština Biskupske sinode, koja će se održati 2018. godine, na temu "Mladi, vjera i razlučivanje poziva" predstavlja providnosnu priliku za uključivanje mladih u zajedničku misijsku zadaću u kojoj je potrebna njihova bogata mašta i kreativnost.

Služba papinskih misijskih djela

9. Papinska misijska djela dragocjeno su sredstvo buđenja želje za nadilaženjem vlastitih granica i sigurnosti, kako bismo svima navijestili evanđelje, u svakoj kršćanskoj zajednici. U njima, zahvaljujući dubokoj misionarskoj duhovnosti koju treba svakodnevno njegovati, kao i stalnoj predanosti u podizanju misionarske svijesti i oduševljenja, mladi ljudi, odrasli, obitelji, svećenici, biskupi te redovnici i redovnice rade na tome da se kod sviju odnjeguje misijsko srce. Svjetski misijski dan, koji promiče Djelo za širenje vjere, dobra je prilika da misijsko srce kršćanskih zajednica sudjeluje s molitvom, svjedočanstvom života i zajedništvom dobara kako bi se odgovorilo na velike i prijeke potrebe evangelizacije.

Ostvarivanje naše misije s Marijom, Majkom evangelizacije

10. Draga braćo i sestre, u ostvarivanju svojega poslanja, nadahnujmo se na Mariji, Majci evangelizacije. Ona je, potaknuta Duhom, u dubini svoje ponizne vjere prihvatila Riječ života. Neka nam Djevica Majka pomogne izreći svoj "da", svjesni prijeke potrebe da Isusova Radosna vijest odzvanja u našem vremenu. Neka nam svima isprosi obnovljenu revnost u donošenju svima Evanđelja života koje pobjedi smrt. Neka nas zagovara da steknemo svetu odvažnost, potrebnu pri iznalaženju novih načina donošenja dara spasenja svakoj osobi.

*Iz Vatikana, 4. lipnja 2017.
Svetkovina Duhova*

Izdaje:

Provincijalat Provincije Presvetoga Srca Isusova
školskih sestara franjevaka Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9
Tel.: 021/ 319-805
Faks: 021/ 319-358

E-mail:

ssf.odjeci@gmail.com
skolske-sestre-franjevke@st.ht.hr

web:

skolske-sestre-franjevke.hr

Odgovara:

s. Andrea Nazlić

Uredništvo:

s. Diana Dolić
s. Karolina Bašić
s. Natanaela Radinović
s. Mirjana Puljiz

Naslovница:

s. Karolina Bašić

Oblikovanje:

Silvio Družetić

Tisk:

Jafra-print d.o.o.

